

НОВА
УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА

Ірина Жаркова
Лариса Мечник

Я досліджую світ

Робочий зошит

2
клас

Частина 1

Blank lined area for writing.

Схвалено для використання
у загальноосвітніх навчальних закладах

До підручника
І. Жаркової та ін.
за програмою О. Савченко

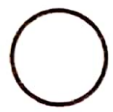
Видавництво

«Підручники
і посібники»

КАЛЕНДАР ПРИРОДИ

Умовні знаки:

ясно

(світить Сонце, небо безхмарне, чисте)

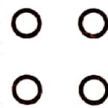
хмарно

(на небі багато хмар, вони часто закривають Сонце)

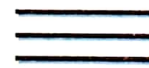

похмуро

(усе небо вкрите хмарами)

дощ

туман

роса

вітер

сніг

іній

ОСІНЬ

Дата	Вересень	Жовтень
1	☐	☐
2	☐	☐
3	☐	☐
4	☐	☐
5	☐	☐
6	☐	☐
7	☐	☐
8	☐	☐
9	☐	☐
10	☐	☐
11	☐	☐
12	☐	☐
13	☐	☐
14	☐	☐
15	☐	☐
16	☐	☐
17	☐	☐
18	☐	☐
19	☐	☐
20	☐	☐
21	☐	☐
22	☐	☐
23	☐	☐
24	☐	☐
25	☐	☐
26	☐	☐
27	☐	☐
28	☐	☐
29	☐	☐
30	☐	☐
31	☐	☐

ОСІНЬ

ЗИМА

Дата	Листопад	Грудень
1	☐	☐
2	☐	☐
3	☐	☐
4	☐	☐
5	☐	☐
6	☐	☐
7	☐	☐
8	☐	☐
9	☐	☐
10	☐	☐
11	☐	☐
12	☐	☐
13	☐	☐
14	☐	☐
15	☐	☐
16	☐	☐
17	☐	☐
18	☐	☐
19	☐	☐
20	☐	☐
21	☐	☐
22	☐	☐
23	☐	☐
24	☐	☐
25	☐	☐
26	☐	☐
27	☐	☐
28	☐	☐
29	☐	☐
30	☐	☐
31	☐	☐

ЯК ПОБУДОВАНИЙ ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ

1. Відгадай загадки про органи тіла людини. Познач цифрами відгадки.

1 Зовнішні органи.

2 Внутрішні органи.

Це для вас вже не секрет, усі кістки — це _____

Що це за штука, що день і ніч стука? _____

Тіло щільно покриваю і надійно захищаю.
Холод, біль, тепло — добре відчуваю. _____

Все життя одна одну наздоганяють,
А обігнати одна одну не можуть. _____

Щоб писати й малювати, майструвати й обнімати,
Нам потрібні помічниці, дві чудові працівниці. _____

2. Познач «+», що потрібно робити, щоб усі органи твого тіла працювали справно.

Стежити за чистотою тіла, одягу й взуття.

Вести малорухливий спосіб життя.

Робити ранкову зарядку.

Допізна переглядати телепередачі.

Чергувати працю і відпочинок.

Гратися на свіжому повітрі.

Вживати різноманітну та корисну їжу.

Багато часу проводити за комп'ютером.

ДОСЛІДЖУЄМО, ЯК МИ РОСТЕМО ТА РОЗВИВАЄМОСЯ

1. З'єднай лініями.

Це я прагну навчитися робити

Самостійно приймати душ

Застеляти ліжко

Прибирати своє робоче місце

Поливати кімнатні рослини

Мити посуд

Прибирати за собою зі столу

Доглядати за домашніми тваринами

Правильно чистити зуби

Складати свій одяг і взуття

Складати необхідні для школи речі
в портфель

Виносити сміття

Готувати бутерброди

Складати на місце іграшки

Підмітати або прибирати пилососом,
втирати пил з меблів

Купувати продукти в магазині

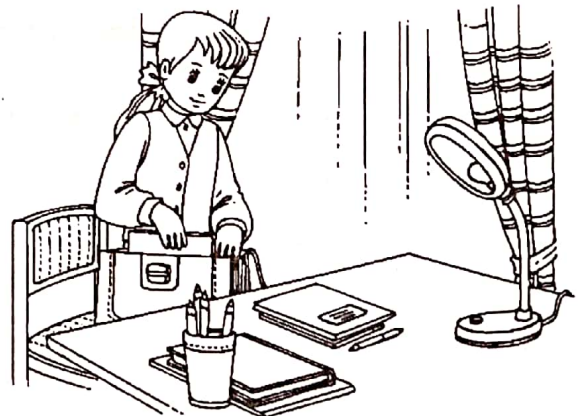
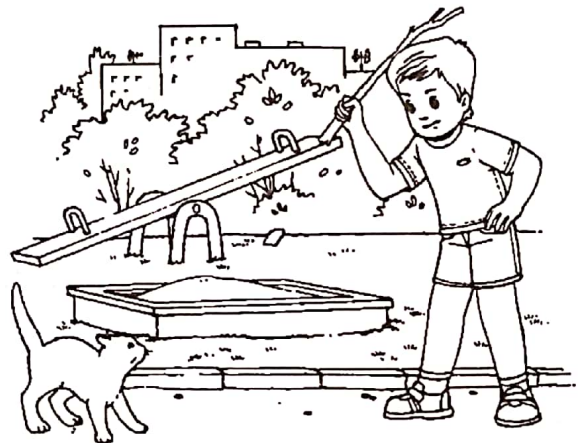
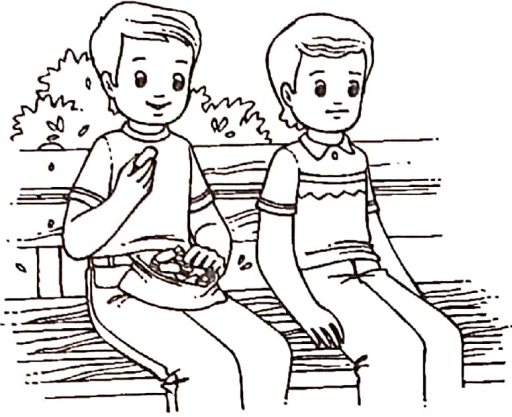
Користуватися комп'ютером

Пришивати гудзики

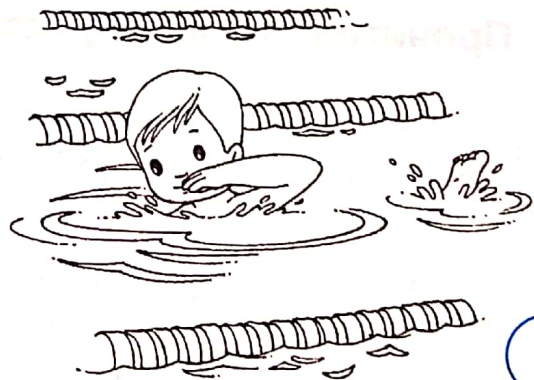
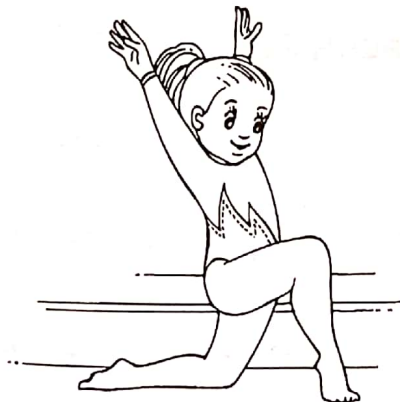
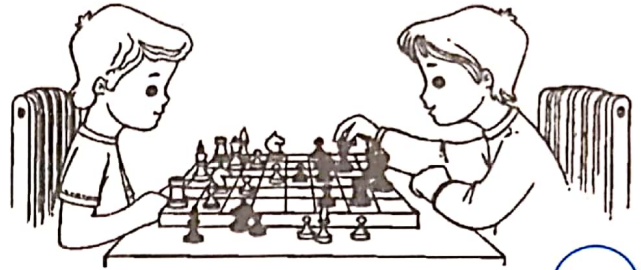
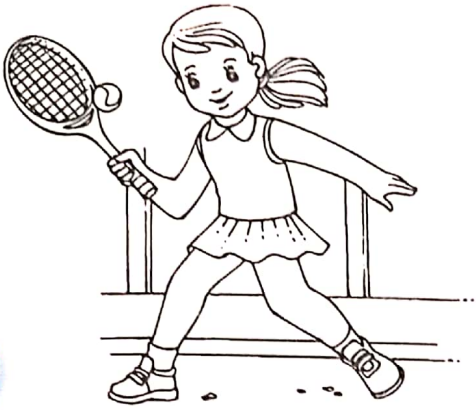
Це я вже вмію робити

ТВІЙ ХАРАКТЕР. ТВОЇ ЗАХОПЛЕННЯ

1. Підпиши під малюнками, які риси характеру властиві дітям: *працьовитість, жорстокість, щедрість, чуйність, жадібність, охайність*. Усно поясни, чому ти так вважаєш.

2. Зафарбуй кружечки в зелений колір, якщо захоплення дітей корисні для здоров'я, а в червоний — якщо шкідливі.

3. Розфарбуй малюнки, на яких зображено твої захоплення.

ЗДОРОВ'Я І ХВОРОБИ. ЩО РОБИТИ, ЩОБ НЕ ЗАХВОРИТИ

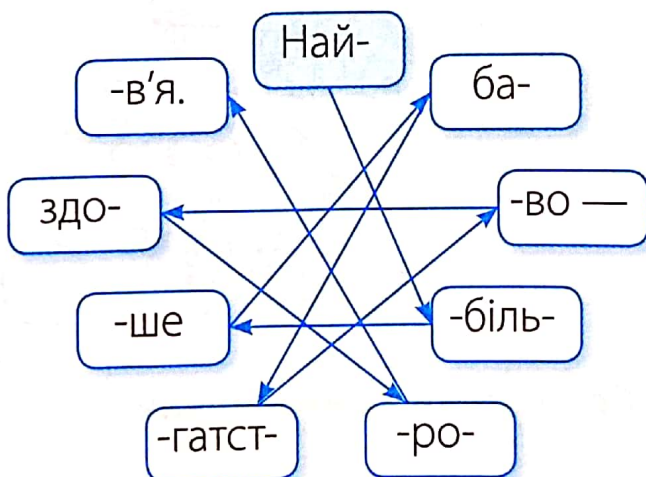
1. З'єднай лініями.

Ознаки, властиві здоровій людині

- Кашель
- Бадьорий настрій увесь день
- Відсутність будь-якого болю
- Нудота
- Міцний сон
- Хороший апетит
- Хороше самопочуття
- Відсутність апетиту
- Нежить
- Безсоння
- Висип на шкірі
- Висока працездатність

Ознаки, властиві хворій людині

2. Прочитай і запиши прислів'я. Усно поясни його.

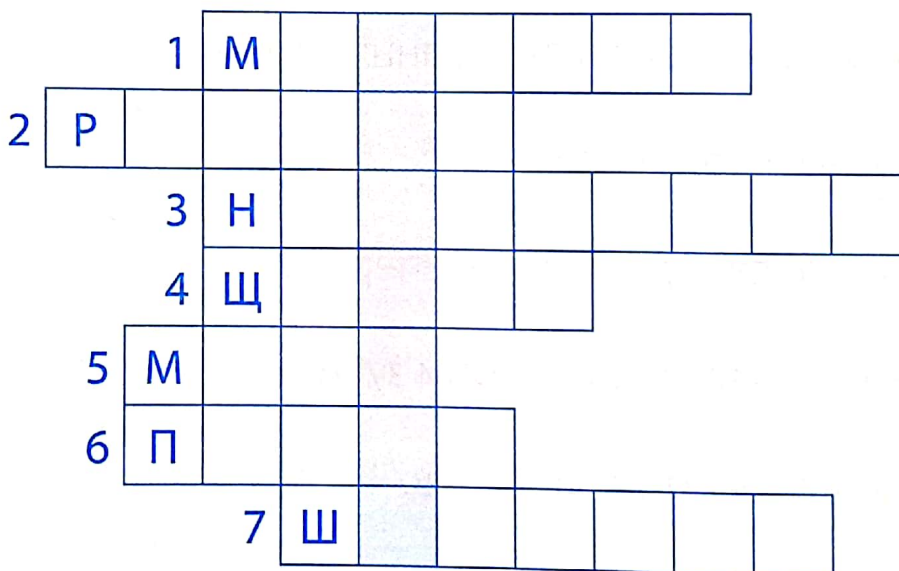
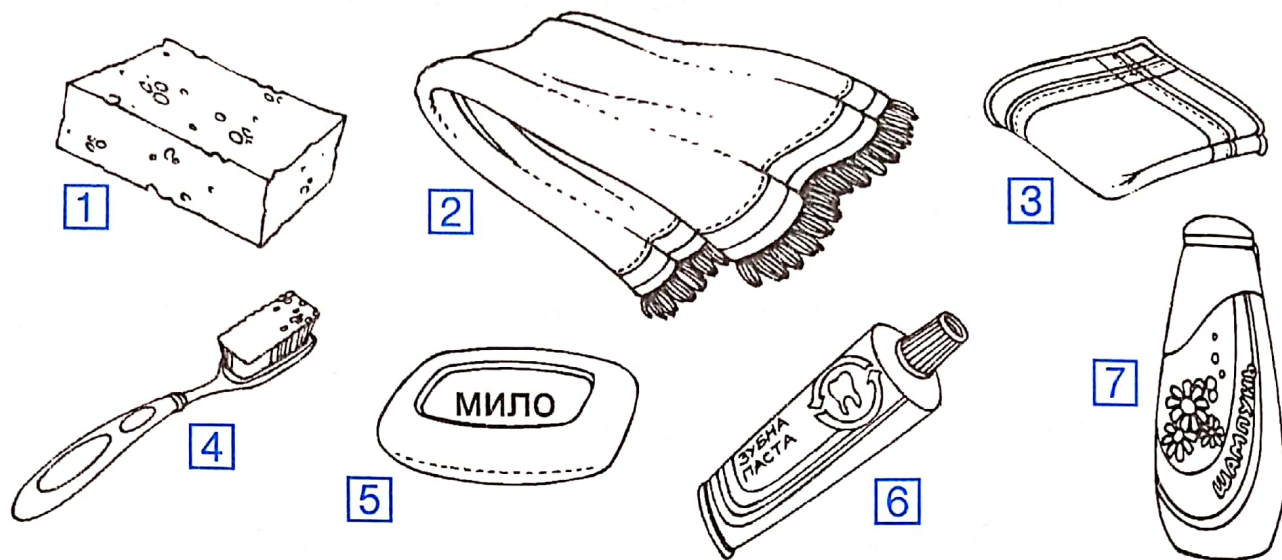

3. Познач «+», як потрібно дбати про своє здоров'я.

- Одягатися на прогулянку відповідно до погоди.
- Переохолоджуватися або перегріватися.
- Вести малорухливий спосіб життя.
- Чергувати працю і відпочинок.
- Не сваритися і не сперечатися.
- Дотримувати правил харчування.
- Робити ранкову зарядку.
- Мити руки після відвідування туалету.
- Вчасно лягати спати.
- Переглядати допізна телепередачі.
- Зранку та ввечері чистити зуби.
- Уживати багато солодоців.
- Уживати солодкі газовані напої.
- Стежити за чистотою одягу та взуття.
- Увесь вільний час проводити за комп'ютером.
- Мити руки тільки ввечері.
- Дотримувати правил особистої гігієни.
- Споживати багато овочів і фруктів.

ТВОЯ ГІГІЕНА. ДОГЛЯД ЗА ЗУБАМИ

1. Розгадай кросворд. У виділених клітинках прочитай, що є запорукою здоров'я.

2. Допиши речення.

Руки потрібно мити кілька разів на день: після відвідування туалету, _____

3. Доповни правила догляду за зубами словами «не можна» або «потрібно».

_____ двічі на день (зранку і ввечері) чистити зуби, використовуючи зубну пасту.

_____ розкушувати зубами горіхи.

Для зміцнення зубів _____ вживати корисну їжу.

_____ двічі на рік відвідувати зубного лікаря — стоматолога.

_____ користуватися лише своєю щіткою для чищення зубів.

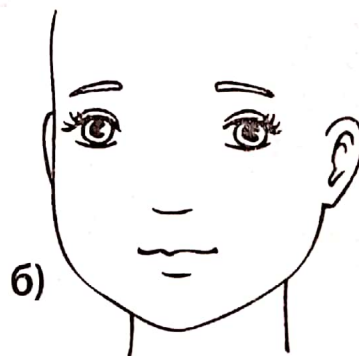
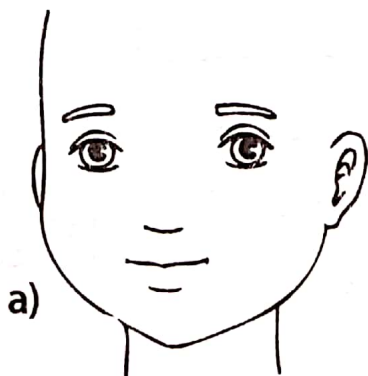
_____ за будь-яких ознак захворювання зубів негайно звертатися до стоматолога.

_____ після чищення зубів вимити щітку та поставити її так, щоб вона висохла.

_____ чистити зуби три хвилини.

Для збереження здорових зубів _____ вживати багато солодощів.

4. Намалюй зачіски для учнів: а) хлопчика; б) дівчинки.

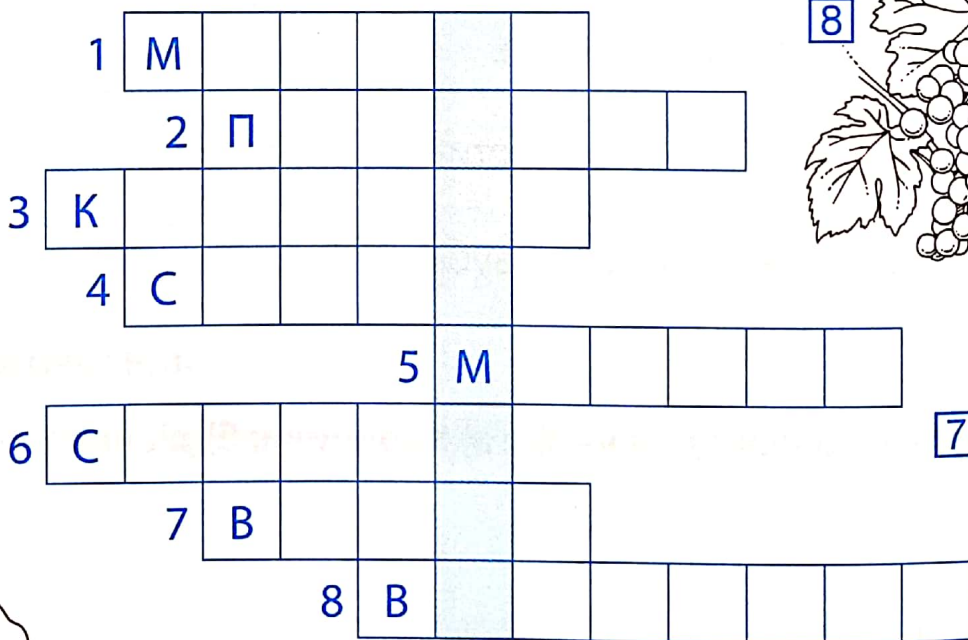
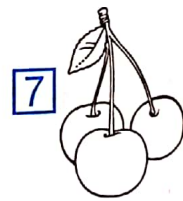
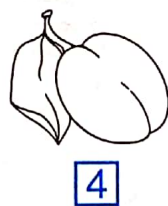
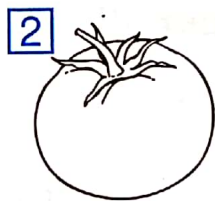
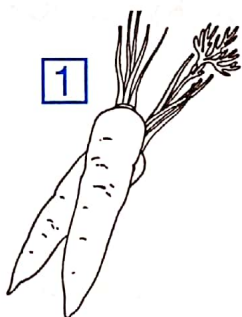

ХАРЧУВАННЯ І ЗДОРОВ'Я

1. Познач цифрами, як часто потрібно вживати вказані в переліку продукти харчування.

☐ 1 Щодня.	☐ 2 Зрідка.	☐ 3 Намагатися не вживати.
☐ Овочі.	☐ Смажена картопля.	☐ Солodka газована вода.
☐ Фрукти та ягоди.	☐ Торти й тістечка.	☐ Шоколад і цукерки.
☐ Чипси.	☐ Морозиво.	☐ М'ясні вироби.
☐ Молоко, кефір, йогурт.	☐ Хліб.	☐ Фруктові й овочеві соки.
☐ Чиста вода.	☐ Гамбургери.	

2. Розгадай кросворд. У виділених клітинках прочитай, що міститься в овочах і фруктах.

3. Перевір, чи дотримуєш ти правил здорового харчування. Постав «+», якщо виконуєш написане.

- Їм 4–5 разів на день.
- Їм повільно, добре пережовуючи їжу.
- Не запиваю їжу водою, соком чи компотом.
- Не переїдаю.
- Під час їди не займаюся сторонніми справами.
- Вечеряю не пізніше як за 2 години до сну.
- Зранку обов'язково снідаю.
- Їм багато овочів і фруктів.
- Не зловживаю солодощами.
- Не зловживаю жирними та пересоленими стравами.
- Їм у той самий час через кожні 3–4 години.
- Уживаю різноманітну та корисну їжу.

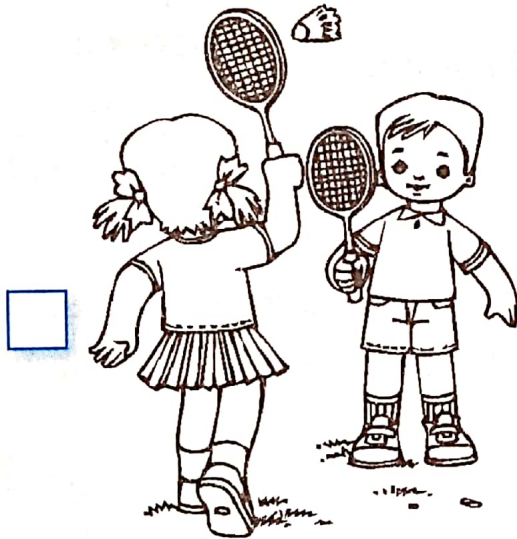
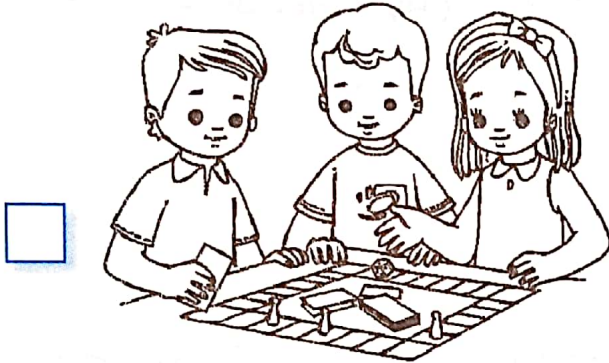
Запиши, скільки в тебе вийшло «+». _____

Якщо в тебе вийшло менше шести «+», то ти не дотримуєш правил здорового харчування. Тобі потрібно звернути увагу на правила, яких не дотримуєш, і почати їх виконувати.

4. Дай відповідь на запитання.

Які твої улюблені страви?

1. Познач «+» свої улюблені ігри.

2. Підкресли назви відомих тобі видів спорту.

Легка атлетика, баскетбол, фігурне катання, бокс, хокей, бобслей, футбол, шахи, художня гімнастика, волейбол, плавання, бадмінтон, слалом, фехтування, велоспорт, гандбол, дзюдо, теніс, важка атлетика, карате, біатлон.

3. Перевір, чи достатньо ти рухаєшся. Постав «+», якщо виконуєш написане.

- До школи й додому ходжу пішки.
- Допмагаю батькам по господарству.
- Катаюся на велосипеді, самокаті чи роликах.
- Роблю ранкову гімнастику.
- Займаюся в спортивній секції.
- Відвідую басейн.
- Активно виконую фізкультхвилинки.
- Не пропускаю уроків фізкультури.
- Відвідую танцювальний гурток.
- Узимку катаюся на санках, лижах чи ковзанах.
- Улітку плаваю, купаюся у річці чи озері.
- Гуляю і граюся в рухливі ігри на свіжому повітрі.

Запиши, скільки в тебе вийшло «+». _____

Якщо в тебе вийшло менше шести «+», ти рухаєшся недостатньо, тому може виникнути загроза твоєму здоров'ю.

Поміркуй, як слід діяти, щоб виправити таку ситуацію. Розпочни якнайшвидше.

ЗАГАРТОВУВАННЯ

1. З'єднай лініями правила загартовування.

Під час загартовування потрібно...

приймати сонячні ванни
після 11 години

після повітряних процедур
проводити загартовування водою

перебувати на сонці
без головного убору

поступово збільшувати
тривалість сонячних ванн

різко знижувати температуру
води під час водних процедур

гуляти й гратися
на свіжому повітрі

одягатися відповідно до погоди

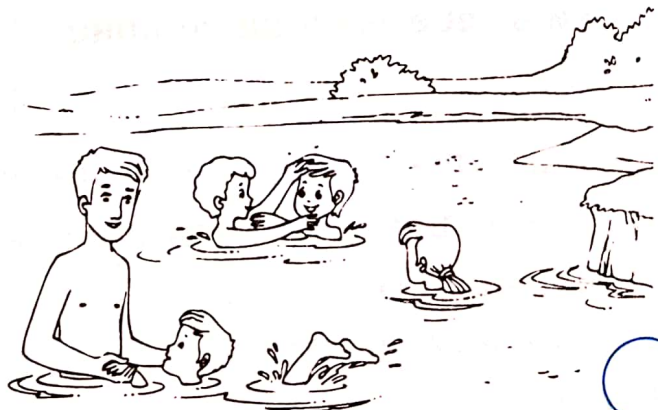
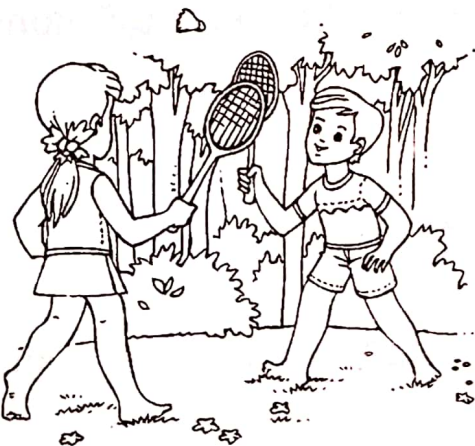
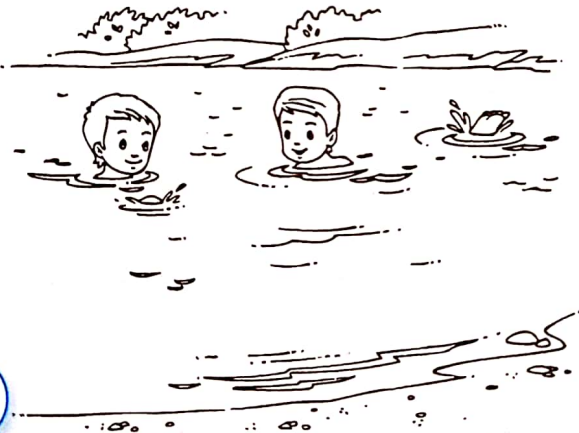
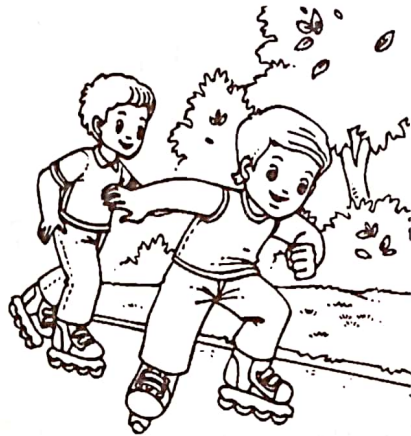
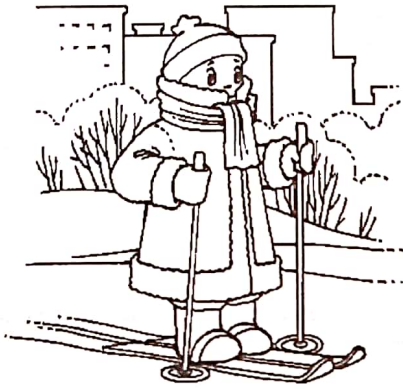
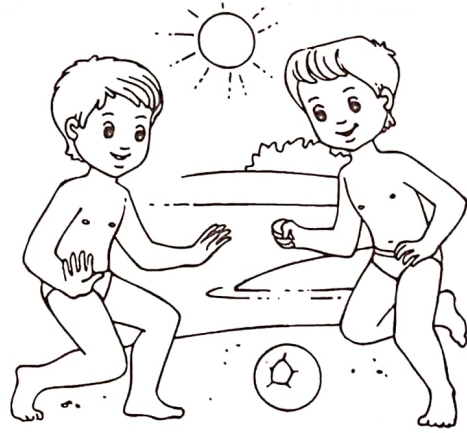
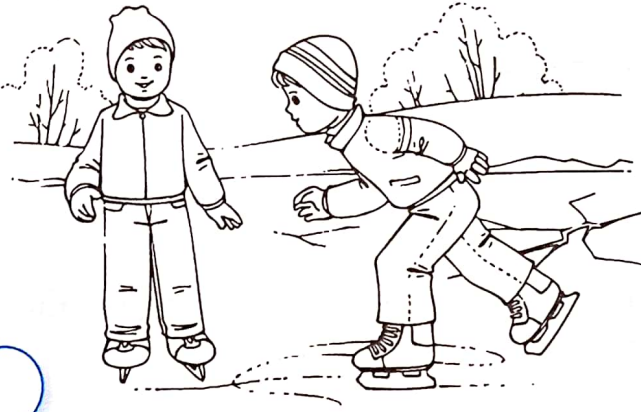
купатися й плавати без нагляду
дорослих

спати при відчиненій кватирці
в теплу пору року

розпочинати з обтирань
вологим рушником

Під час загартовування не можна...

2. Зафарбуй кружечки в зелений колір, якщо діти дотримують правил загартовування, а в червоний — якщо ні.

ЗВИЧКИ ТА ЗДОРОВ'Я. ЗДОРОВІ ТА ШКІДЛИВІ ЗВИЧКИ

1. Постав «+» біля твоїх звичок.

- Слухати музику в навушниках.
- Уживати багато солодоців.
- Запивати їжу солодкими напоями.
- Увесь вільний час грати в комп'ютерні ігри.
- Харчуватися нашвидкуруч.
- Гризти нігті, ручки чи олівці.
- Носити наплічник на одному плечі.
- Переглядати телепередачі лежачи.
- Читати під час уживання їжі.

Порахуй і запиши, скільки в тебе «+» у цій колонці.

- Робити ранкову зарядку.
- Вчасно лягати спати.
- Зранку та ввечері чистити зуби.
- Мити руки перед уживанням їжі.
- Сидіти рівно за партою чи столом.
- Їсти, добре пережовуючи їжу.
- Снідати зранку.
- Мити руки після відвідування туалету.
- Гратися й гуляти на свіжому повітрі.

Порахуй і запиши, скільки в тебе «+» у цій колонці.

Якщо кількість «+» у першій колонці більша, ніж у другій, то в тебе переважають шкідливі звички. Вони можуть зашкодити твоєму здоров'ю й успішному навчанню.

Поміркуй, що тобі потрібно робити, щоб позбутися шкідливих звичок.

ЯВИЩА ПРИРОДИ

1. Допиши речення.

Явищами природи називають _____

2. Розгадай кросворд «Природа».

1. Золоті метелики з дерева летять, крильцями своїми сумно шарудять.
2. По небу стукотить, гуркотить, як сто коней біжить.
3. По морю йде, а до берега дійде — зразу пропаде.
4. Крил не має, скрізь літає та ще й куряву здіймає.
5. Без рук, без фарб вікна розмальовує.
6. Коли немає — чекають, коли прийду — тікають.
7. Не дід, а сивий, не спить, а стелиться, укриває землю й океан, а звать його...

ЗЕМЛЯ ТА ЇЇ ФОРМА. ГЛОБУС — МОДЕЛЬ ЗЕМЛІ

1. Допиши речення.

Небесні тіла — це _____

Земля має форму _____

Глобус — це _____

Глобус має форму _____

2. Порівняйте зображення небесних тіл і допишіть речення.

Сонце

Земля

Місяць

Спільним для Сонця, Землі та Місяця є те, що _____

Відрізняються Сонце, Земля та Місяць тим, що _____

ОБЕРТАННЯ ЗЕМЛІ НАВКОЛО СВОЄЇ ОСІ. ДОБА

1. Допиши речення.

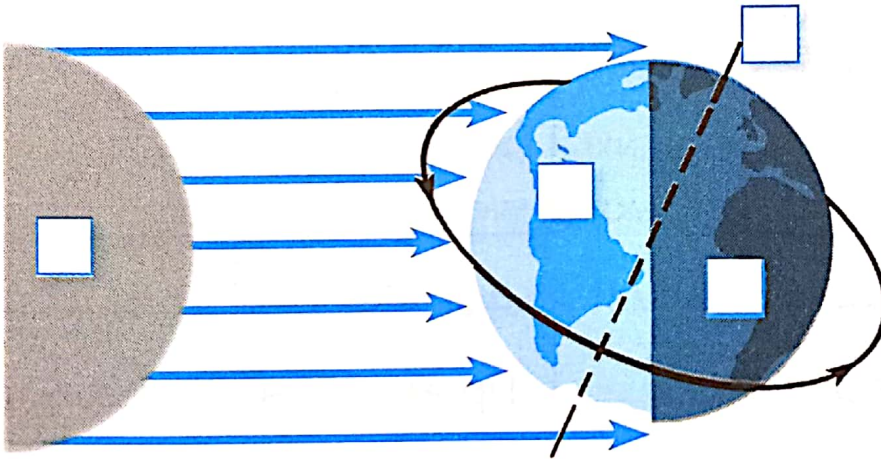
Земля весь час обертається навколо _____

_____, яка постійно _____.

Повний оберт навколо своєї осі Земля здійснює за проміжок часу, який називають _____. Вона триває _____ години.

На оберненому до Сонця боці Землі — _____, а на протилежному боці в цей час — _____.

2. Зроби на малюнку відповідні позначення.

- 1 День.
- 2 Ніч.
- 3 Вісь.
- 4 Сонце.

3. Використовуючи слова для довідки, опиши шлях, який проходить Сонце впродовж дня.

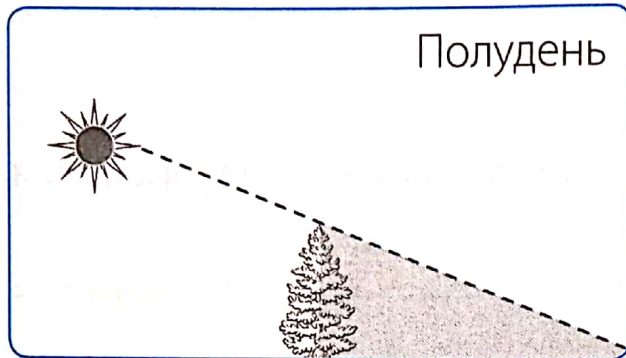
Зранку до полудня Сонце _____ на небосхилі, а в полудень воно _____.

Пополудні Сонце _____ на небосхилі.

Слова для довідки: піднімається, опускається, стоїть найвище.

ОБЕРТАННЯ ЗЕМЛІ НАВКОЛО СОНЦЯ. ПОРИ РОКУ

1. Заповни схеми, користуючись малюнками та словами для довідки.

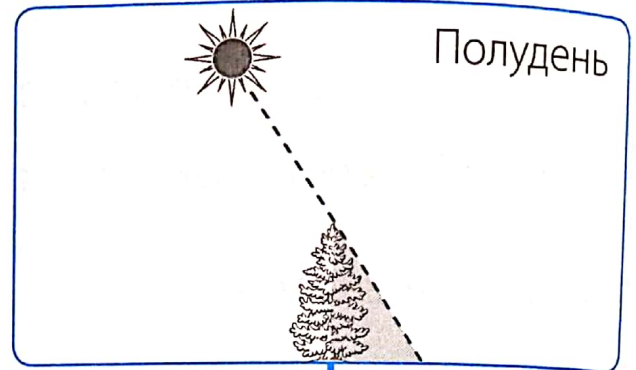

Пора року — зима

Сонце в полудень стоїть на небосхилі

Промені Сонця падають під

Земна поверхня освітлюється й нагрівається

Пора року — літо

Сонце в полудень стоїть на небосхилі

Промені Сонця падають під

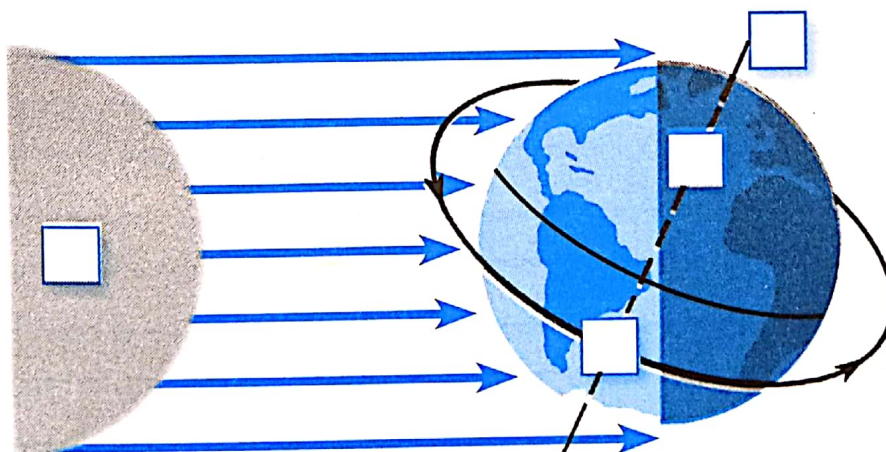
Земна поверхня освітлюється й нагрівається

Слова для довідки: сильно, низько, великим кутом, високо, слабо, малим кутом.

2. Познач «+» правильні твердження.

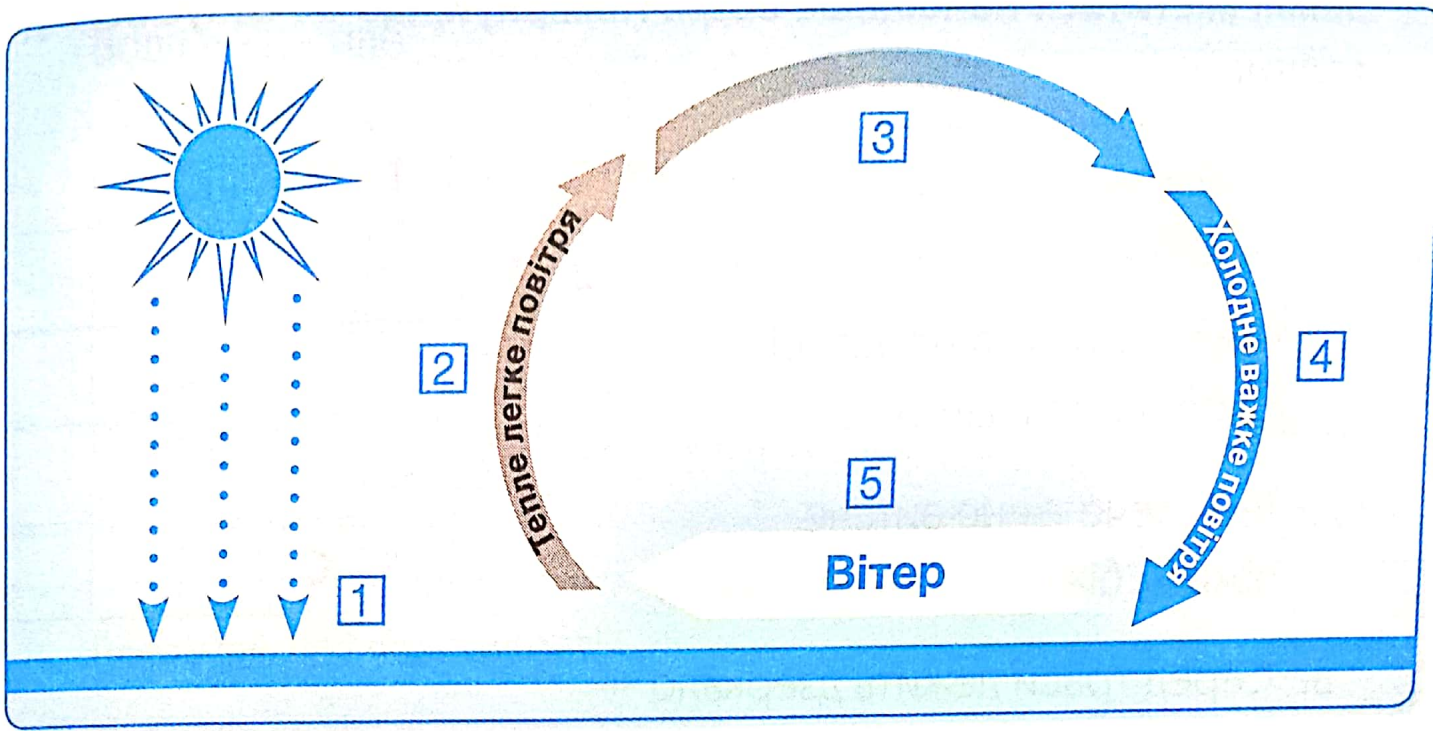
- Коли Сонце стоїть високо на небосхилі, сонячні промені падають під великим кутом.
- Коли Сонце стоїть високо на небосхилі, земна поверхня нагрівається слабо.
- Проміжок часу, за який Земля робить повний оберт навколо Сонця, називають роком.
- Повний оберт навколо Сонця Земля робить приблизно за 24 години.
- Залежно від пори року Сонце в полудень піднімається на різну висоту над земною поверхнею.
- На півкулі Землі, яка відхилена від Сонця, триває літо.
- Пори року змінюються, тому що Земля обертається навколо Сонця та її вісь постійно нахилена.
- На півкулю Землі, яка нахилена до Сонця, сонячні промені падають під великим кутом.
- Пори року змінюються, тому що Земля обертається навколо своєї осі.

3. Зроби на малюнку відповідні позначення.

- 1 Зима.
- 2 Літо.
- 3 Вісь.
- 4 Сонце.

1. Скориставшись схемою, опиши, як утворюється вітер.

1.

2.

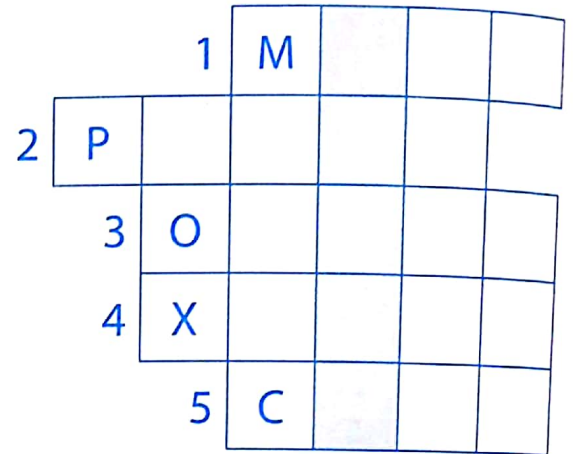
3.

4.

5.

ВОДОЙМИ РІДНОГО КРАЮ

1. Розгадай кросворд. У виділеному стовпчику прочитай, де на Землі міститься найбільше води. Поміркуй, що об'єднує всі відгадки.

1. Хвилі котить на просторі до берегів піщаних...
2. Тече, тече — не витече, біжить, біжить — не вибіжить.
3. Серед трави лежить дзеркало — скло голубе, а рама зелена.
4. Летить орлиця по синьому небу, крила розкрила, сонце закрила.
5. Надворі горою, а в хаті водою.

2. Підкресли назви водойм твоєї місцевості.

Море, озеро, річка, ставок, канал.

3. Опиши одну з поверхневих водойм твоєї місцевості.

Яка це водойма? _____

Яку назву має водойма? _____

Як люди використовують водойму? _____

ДОСЛІДЖУЄМО ВЛАСТИВОСТІ ВОДИ

1. Допиши речення.

Вода — це тіло _____

У природі вона міститься в океанах, _____

Вода може бути рідкою, _____

Вода має такі властивості:

1) безбарвна;

2) _____

4) _____

3) _____

5) _____

6) _____

7) _____

8) _____

2. З'єднай частини прислів'їв. Поясни їх.

Без води й

там травиця росте.

Пролиту воду

борщу не звариш.

Куди водиця тече,

назад не збереш.

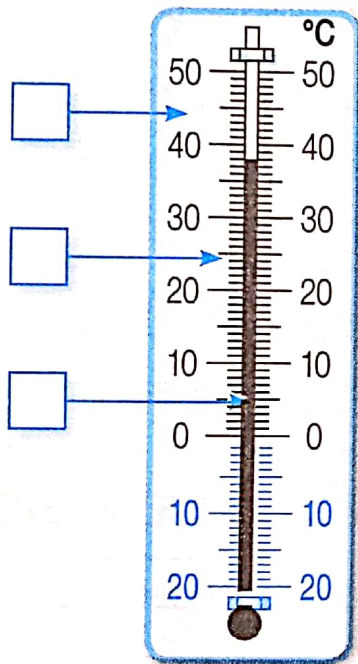
ТЕРМОМЕТР. ВИМІРЮЄМО ТЕМПЕРАТУРУ ПОВІТРЯ, ВОДИ

1. Допиши речення.

Прилад, призначений для вимірювання температури, має назву

Термометрами можна вимірювати температуру

2. Познач на малюнку частини термометра.

- 1 Скляна трубка, заповнена рідиною.
- 2 Шкала з поділками і цифрами.
- 3 Корпус.

3. Постав «+» чи «-» перед показами термометра.

Дуже спекотно:

30°

Дуже холодно:

30°

Холодно:

10°

Спекотно:

25°

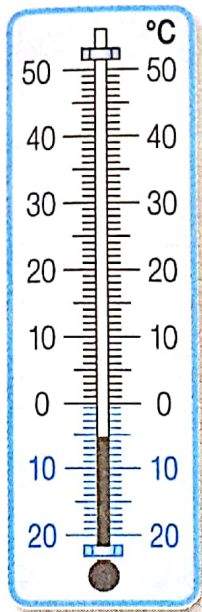
Прохолодно:

7°

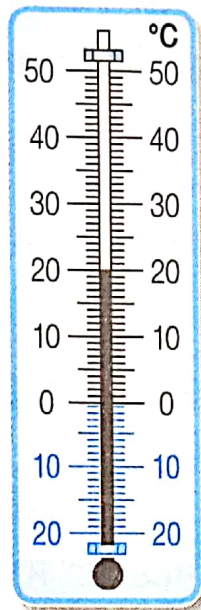
Тéпло:

16°

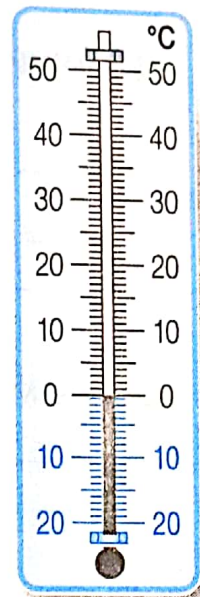
4. Запиши покази термометрів.

--	--	--

--	--	--

--	--	--

5. Запиши покази термометра, використовуючи знаки та числа.

Три градуси морозу.

--	--	--

Нуль градусів.

--	--	--

Десять градусів вище від нуля.

--	--	--

Двадцять градусів тепла.

--	--	--

П'ять градусів нижче від нуля.

--	--	--

Мінус вісім градусів.

--	--	--

Плюс дванадцять градусів.

--	--	--

6. Виконай практичну роботу.

Вимірай і запиши температуру води.

--	--	--

Вимірай і запиши температуру повітря.

--	--	--

ОСІНЬ У ПРИРОДІ. ОСІННІ МІСЯЦІ

1. Допиши речення.

Осінь — це _____

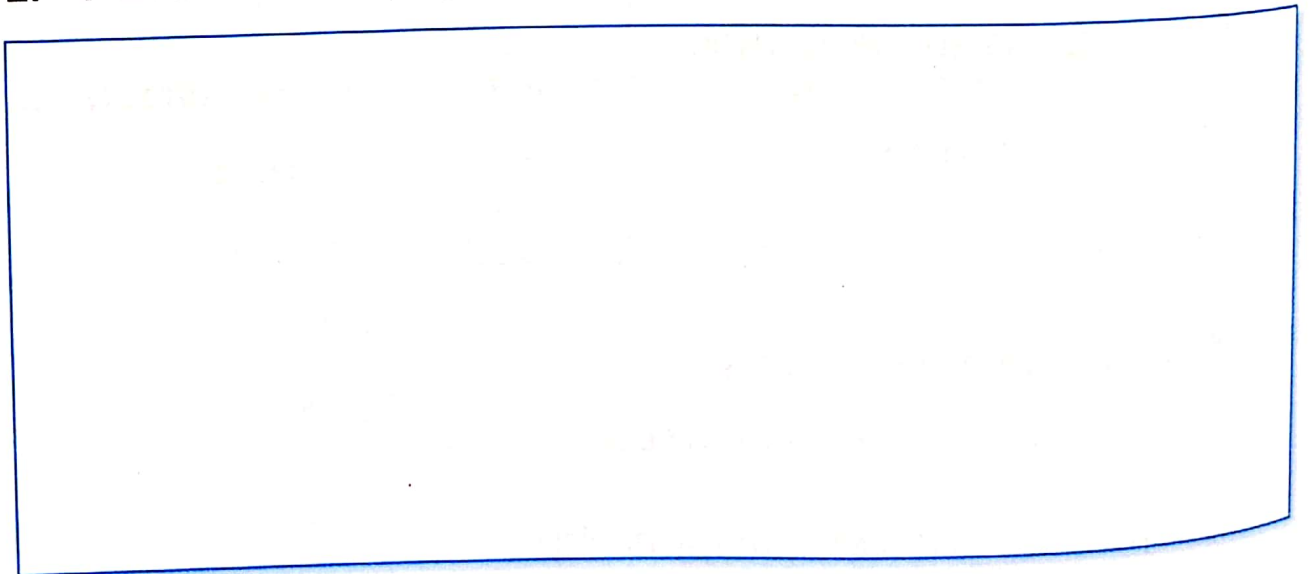
Осінні місяці — це _____

Назва першого місяця осені походить від _____

Другий місяць осені отримав таку назву, тому що _____

Останній місяць осені назвали так, тому що _____

2. Намалюй осінь у природі, яка тобі подобається.

1. Познач «+» ознаки осені в неживій природі.

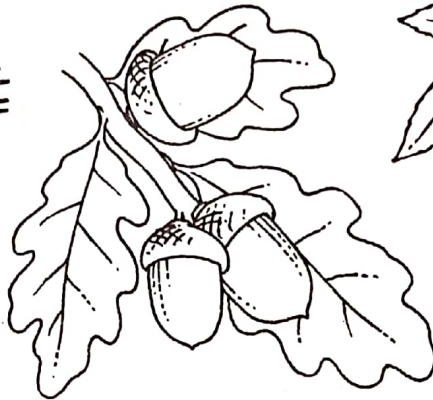
- Знижується температура повітря.
- Сонце в полудень піднімається на небосхилі нижче, ніж улітку.
- Шлях Сонця на небосхилі стає коротшим, ніж улітку.
- Ідуть затяжні дощі.
- Поступово збільшується тривалість дня.
- Півкуля, на якій ми живемо, відхиляється від Сонця.
- Повіває теплий вітерець.
- Небо блакитне з поодинокими білими хмарами.
- Сонце все рідше показується із-за важких сірих хмар.
- Зранку часто буває туман.
- Часто бувають зливи із грозами.

2. На основі своїх спостережень за природою намалюй осіннє небо.

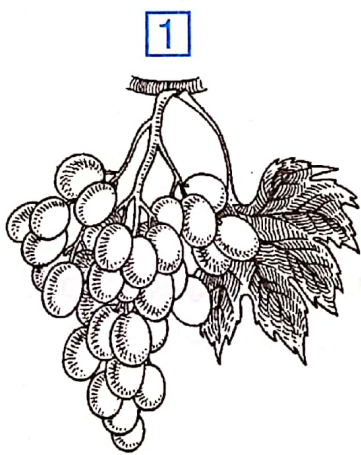

РОСЛИНИ ВОСЕНИ

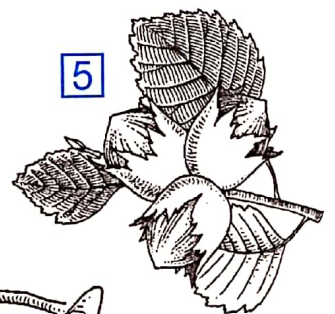
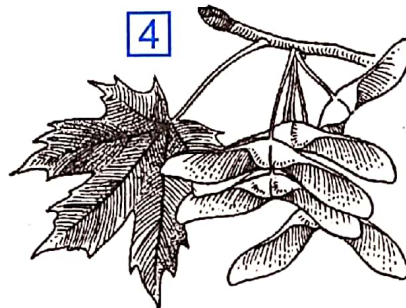
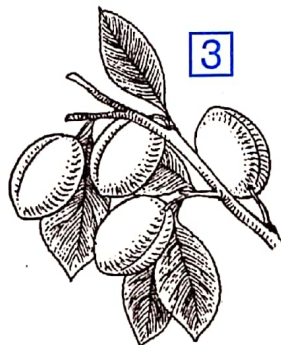
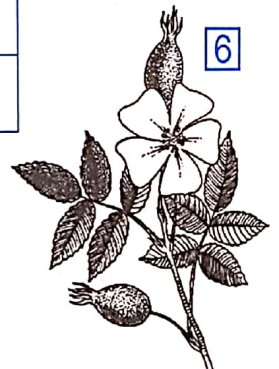
1. Розфарбуй гілки дерев кольорами осені.

2. Розгадай кросворд. У виділених клітинках прочитай, коли до-стигають плоди цих рослин.

			1	В							
2	Г										
			3	С							
		4	К								
5	Л										
6	Ш										

1. З'єднай лініями.

Орган, яким рухаються вода та поживні речовини, — це...

корінь

Орган, який убирає з ґрунту воду, — це...

стебло

Орган, який захищає й поширює насіння, — це...

листок

Орган, з якого виростає нова рослина, — це...

квітка

Орган, у якому утворюються поживні речовини, — це...

плід

Орган, з якого утворюється плід із насінням, — це...

насіння

2. Допиши речення.

За тривалістю життя дерева та кущі — це _____

Трав'янисті рослини за тривалістю життя бувають _____

3. Розгадай кросворд «Рослини».

1. На городі виріс дужий, круглий, жовтий і байдужий до червоних помідорів, до капусти і квасолі. Хто цей гордий карапуз? Здогадалися?
2. Довгий, зелений, добрий і солоний, добрий і сирий. Хто він такий?
3. Що то за голова, що лиш зуби й борода?
4. Гілки рогаті, плоди крилаті.
5. Золоте решето, а в ньому чорних хатинок повно.
6. Білі горошини на зеленій стеблині.
7. Хто ж ті ягоди не знає — від застуди їх вживають. На куцах вони висять і, як маків цвіт, горять.

4. Поділи відгадані назви рослин на групи й заповни таблицю.

Однорічні рослини	Багаторічні рослини

ДОСЛІДЖУЄМО, ЯК ПОШИРЮЮТЬСЯ ПЛОДИ ТА НАСІННЯ В ПРИРОДІ

1. Допиши речення.

Після цвітіння з квіток розвиваються _____

_____. Плід захищає насіння
від пошкоджень і _____

Плоди можуть бути соковитими, як в огірка, _____

_____. Плоди можуть бути
сухими, як у дуба, _____

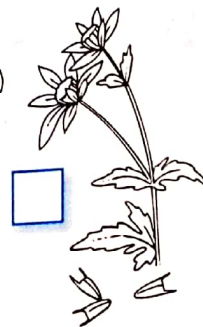
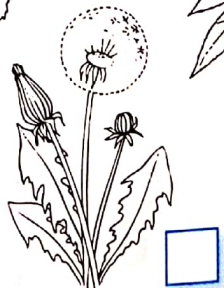
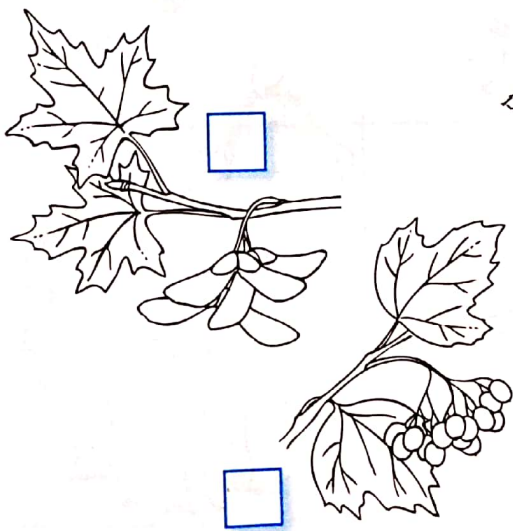
Плоди можуть містити одну насініну, як у сливи, _____

_____. Плоди можуть містити багато
насінин, як у квасолі, _____

2. Познач цифрами, як поширюються плоди з насінням.

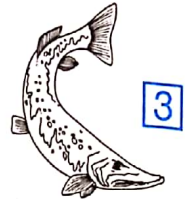
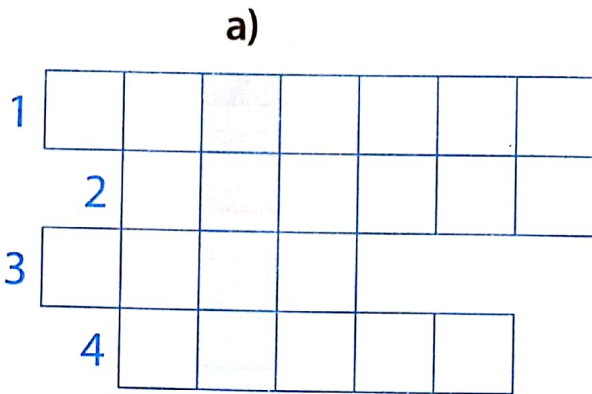
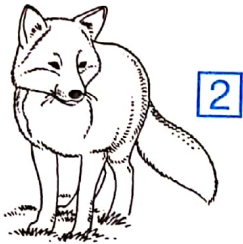
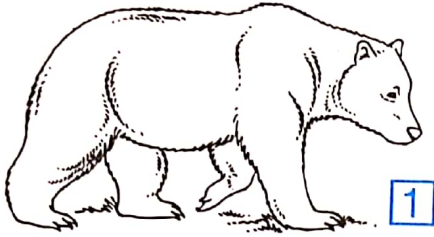
1 Поширюються тваринами.

2 Поширюються вітром.

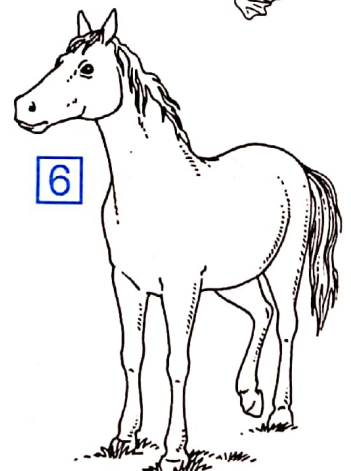
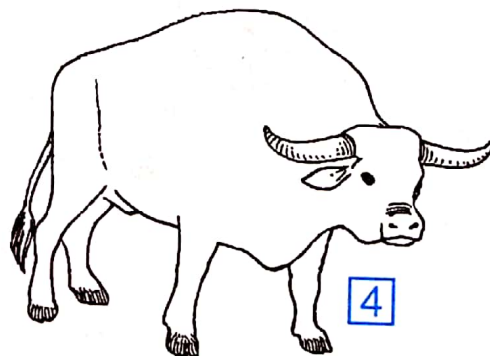
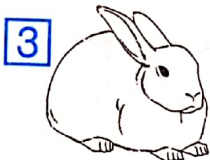
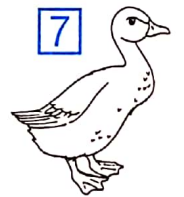
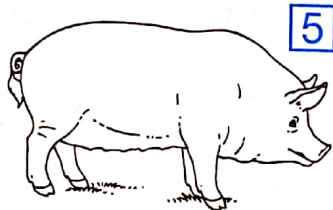
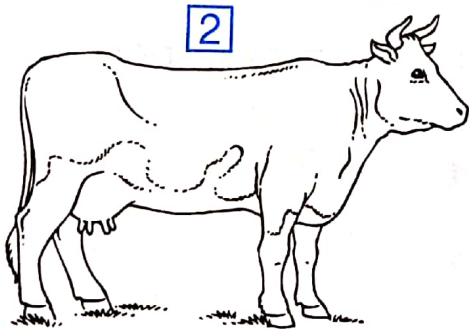
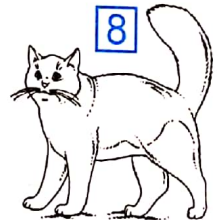
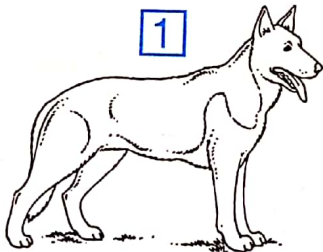
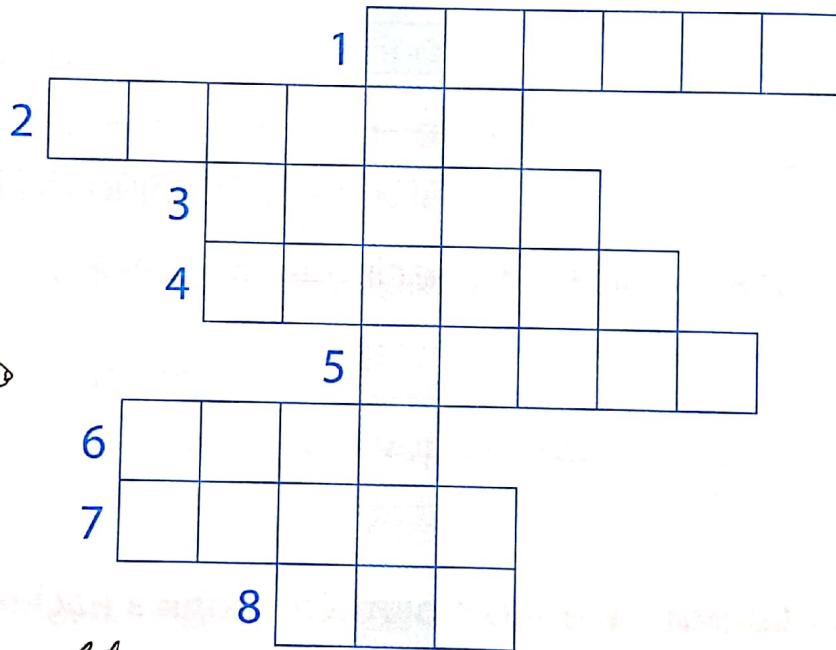

ДИКІ ТА СВІЙСЬКІ ТВАРИНИ

1. Розгадай кросворди. У виділених клітинках прочитай назви груп, до яких належать ці тварини.

b)

2. Заповни за зразком таблицю «Значення свійських тварин для людини».

Назва тварини	Значення для людини
Кінь	Використовують для перевезення вантажів і людей, для роботи на полях, для участі в спортивних змаганнях.

КОМАХИ ВОСЕНИ

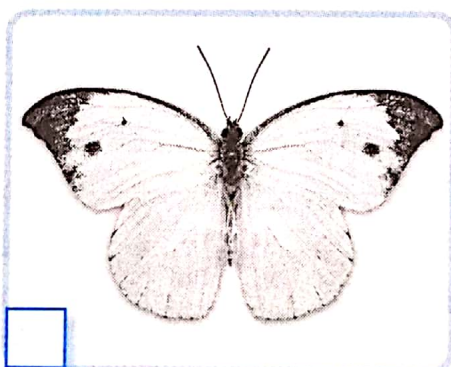
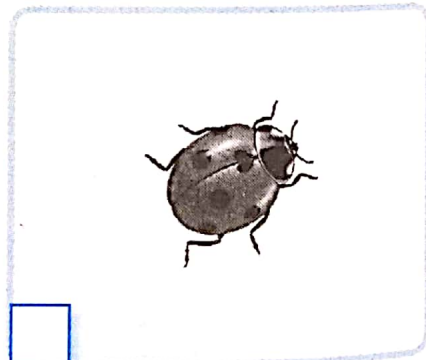
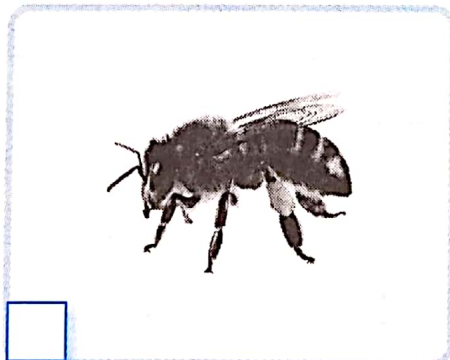
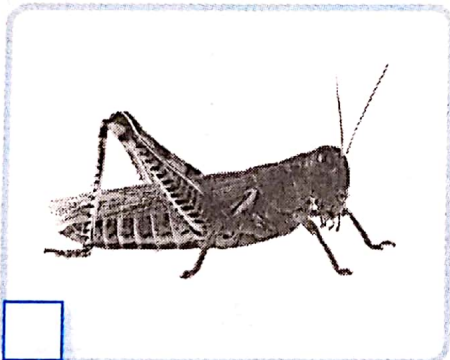
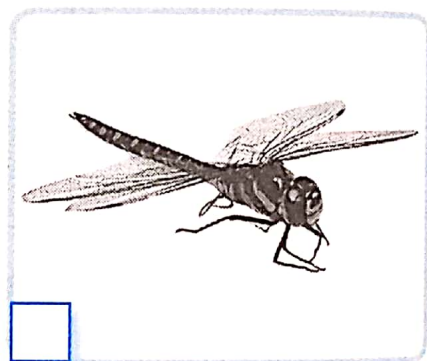
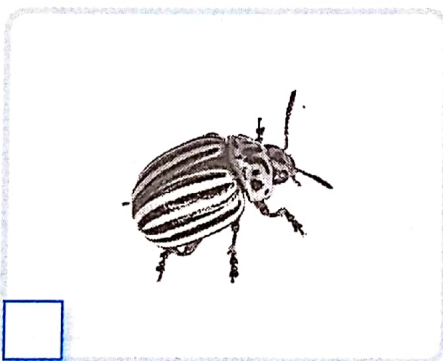
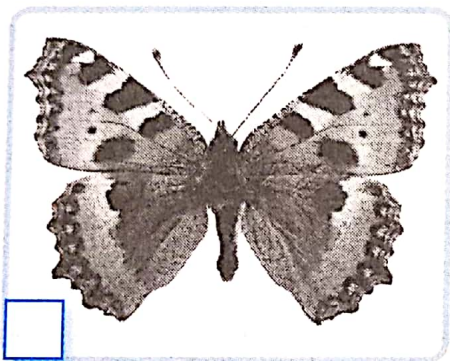
1. Дай відповідь на запитання.

Чому восени зникають комахи?

2. Познач цифрами, як комахи готуються до зими.

1 Восени гинуть, зимують їхні яйця, личинки або лялечки.

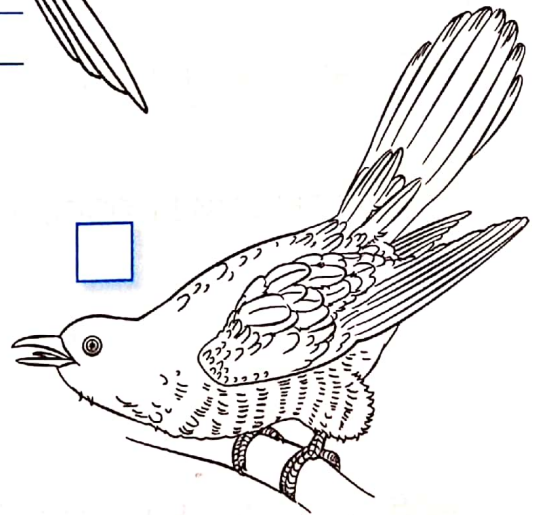
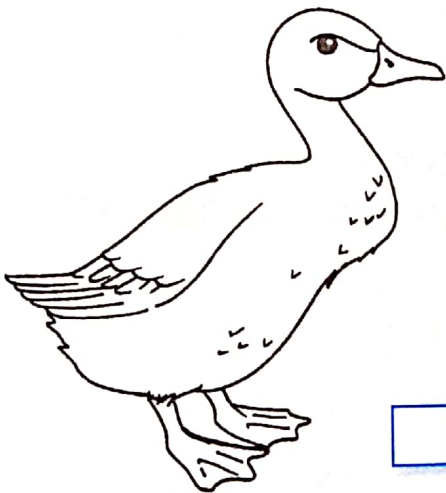
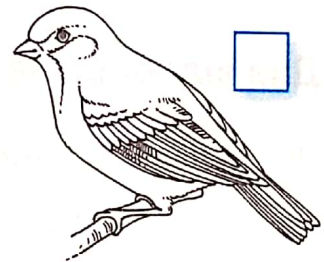
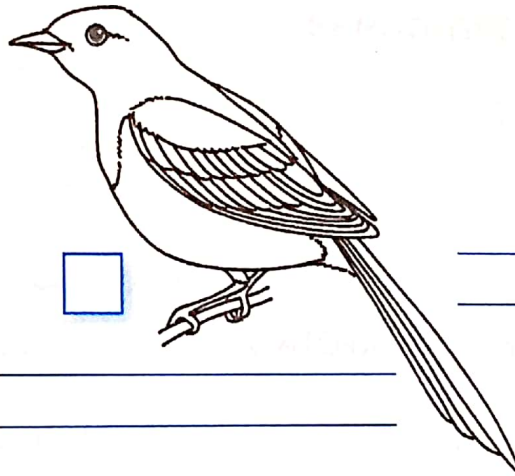
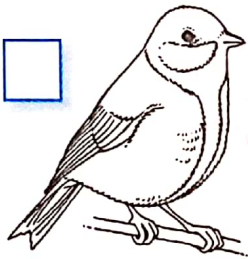
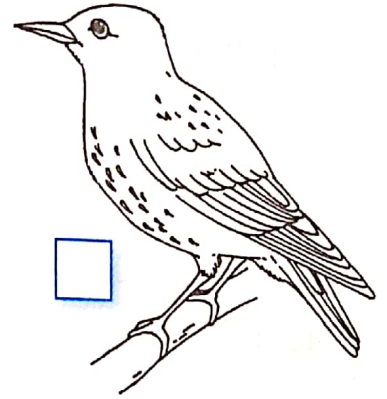
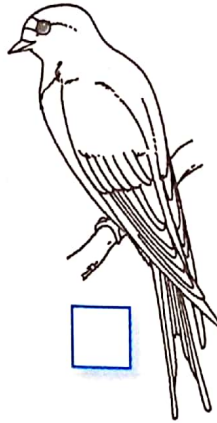
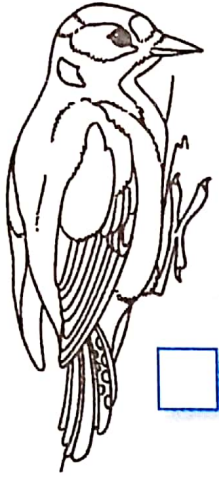
2 Ховаються в затишні місця.

1. Використовуючи слова для довідки, запиши назви птахів. По-
знач цифрами, де перелітні птахи, а де — осілі.

1 Перелітні птахи.

2 Осілі птахи.

Слова для довідки: зозуля, дятел, синиця, ластівка, сорока, шпак, горобець, дика
качка.

ЗВІРІ ВОСЕНИ

1. З'єднай лініями, як звірі готуються до зими.

Борсук

**Змінюють
колір шерсті**

Лісова миша

Білка

Заєць-біляк

Хом'як

**Запасують
на зиму корми**

Ведмідь

Миша-полівка

Кріт

Їжак

**Нагулюють
жир**

Ховрах

2. Дай відповіді на запитання.

Як змінюється шерсть звірів восени? _____

Чому на зиму їжаки впадають у сплячку? _____

Чому білки, миші, бобри не впадають у сплячку? _____

Для чого звірі на зиму відкладають під шкірою запаси жиру? _____

ПРАЦЯ ЛЮДЕЙ ВОСЕНИ

1. Познач «+» роботу, яку виконують люди восени в містах і селах.

- Згортають і збирають опале листя.
- Висаджують дерева та кущі.
- Висаджують на городах картоплю.
- Викопають на городах картоплю.
- Збирають у садах урожай яблук і груш.
- Переорюють на зиму ґрунт.
- Підрізають гілки дерев і кущів.
- Висаджують розсаду помідорів і капусти.
- Висівають у ґрунт насіння озимої пшениці.
- Висаджують на клумби розсаду квітів.

2. Підкресли назви рослин, дари яких збирають восени.

Калина, яблуня, картопля, суниця, черешня, морква, буряк, груша, виноград, чорниця, капуста, малина, смородина, пшениця, помідор, гарбуз, ліщина, горіх, абрикос.

3. З'єднай частини прислів'їв. Поясни їх.

Осінь збирає,

а осінь — насіння.

Весна красна квітами,

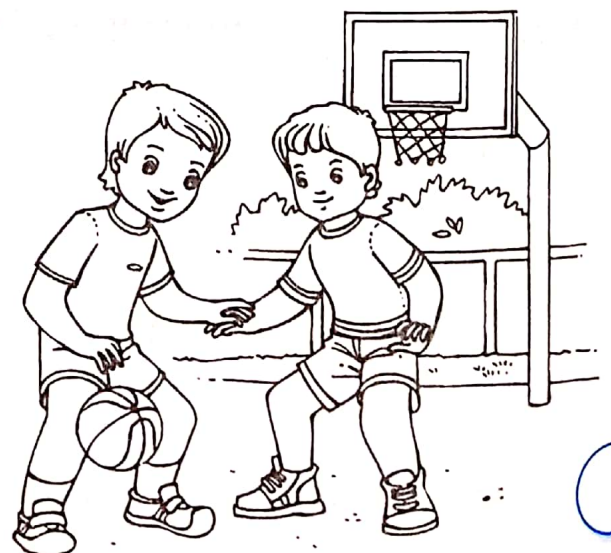
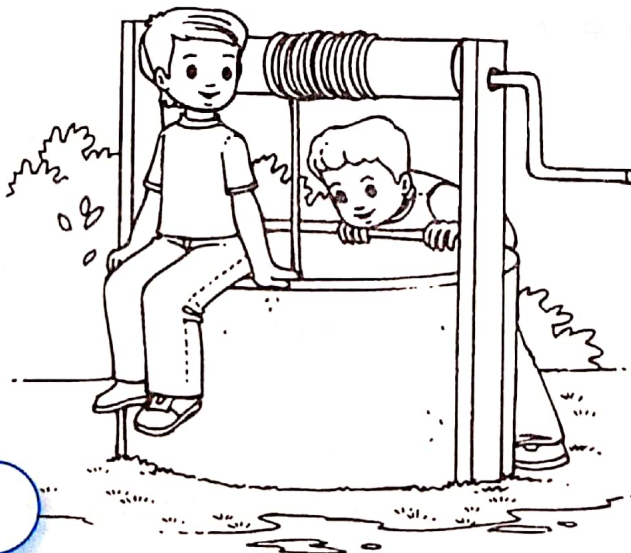
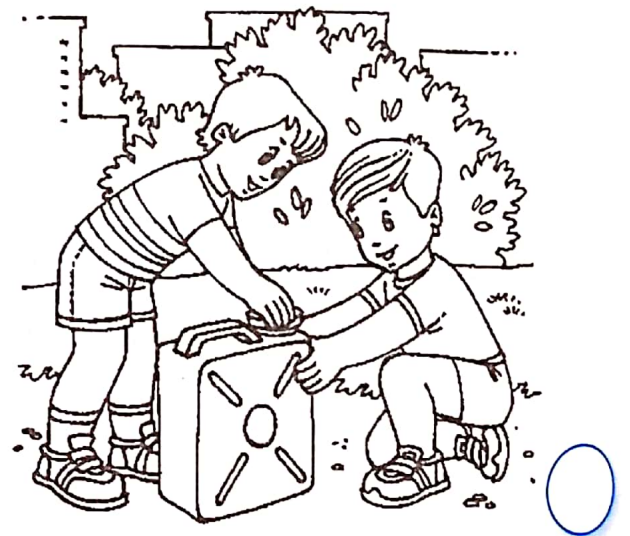
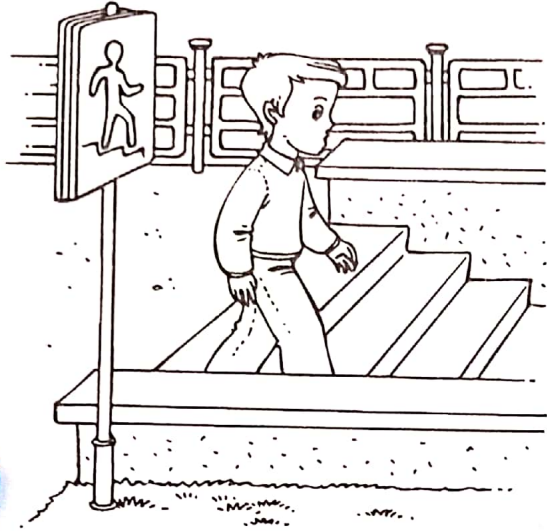
а зима — з'їдає.

Літо дає коріння,

а осінь — плодами.

БЕЗПЕЧНІ ТА НЕБЕЗПЕЧНІ СИТУАЦІЇ. ЗНАХОДИМО ПРАВИЛЬНЕ РІШЕННЯ

1. Зафарбуй кружечки в зелений колір, якщо діти знайшли правильне рішення, яке не загрожує їхньому життю та здоров'ю, а в червоний — якщо ні. Поясни, чому ти так вважаєш.

БЕЗПЕКА ВДОМА

1. Зафарбуй кружечки в зелений колір, якщо поведінка дітей вдома є безпечною, а в червоний — якщо ні. Поясни, чому ти так вважаєш.

БЕЗПЕКА НА ВУЛИЦІ

1. Познач «+» правильну відповідь.

1. Переходити проїзну частину вулиці потрібно:

- у тому місці, де тобі зручно;
- там, де дорожніми знаками та розміткою «зебра» позначено пішохідний перехід;
- у будь-якому місці, якщо поблизу немає транспорту.

2. Якщо є світлофор, переходити дорогу потрібно:

- лише на зелений сигнал світлофора;
- лише на червоний сигнал світлофора;
- на будь-який сигнал, якщо поблизу немає машин.

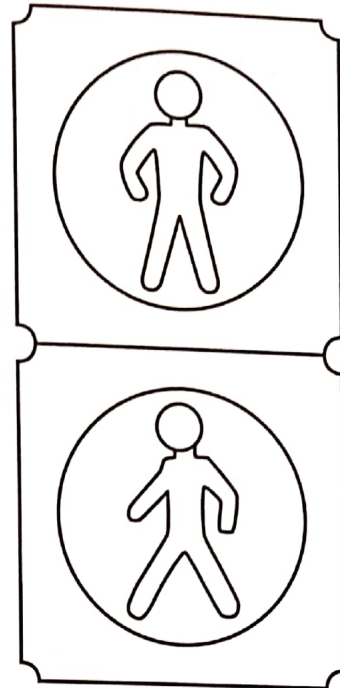
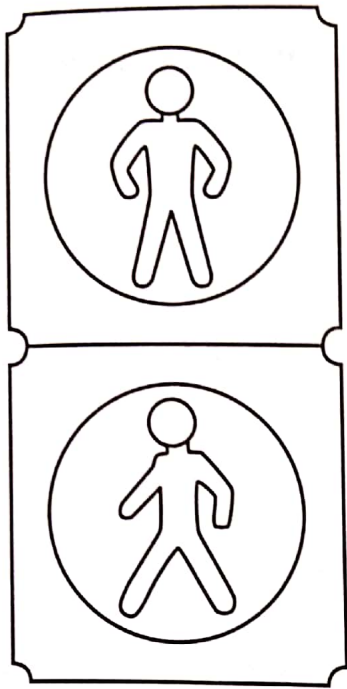
3. На вулиці потрібно ходити:

- будь-яким боком тротуару;
- тротуаром, тримаючись його лівого боку;
- тротуаром, тримаючись його правого боку.

4. Якщо поблизу немає пішохідного переходу, переходити дорогу потрібно:

- на перехрестях, рухаючись між лініями тротуарів, не зважаючи на транспорт, що їде;
- на перехрестях, рухаючись між лініями тротуарів, переконавшись, що поблизу не їде транспорт;
- у будь-якому місці, якщо поблизу немає транспорту.

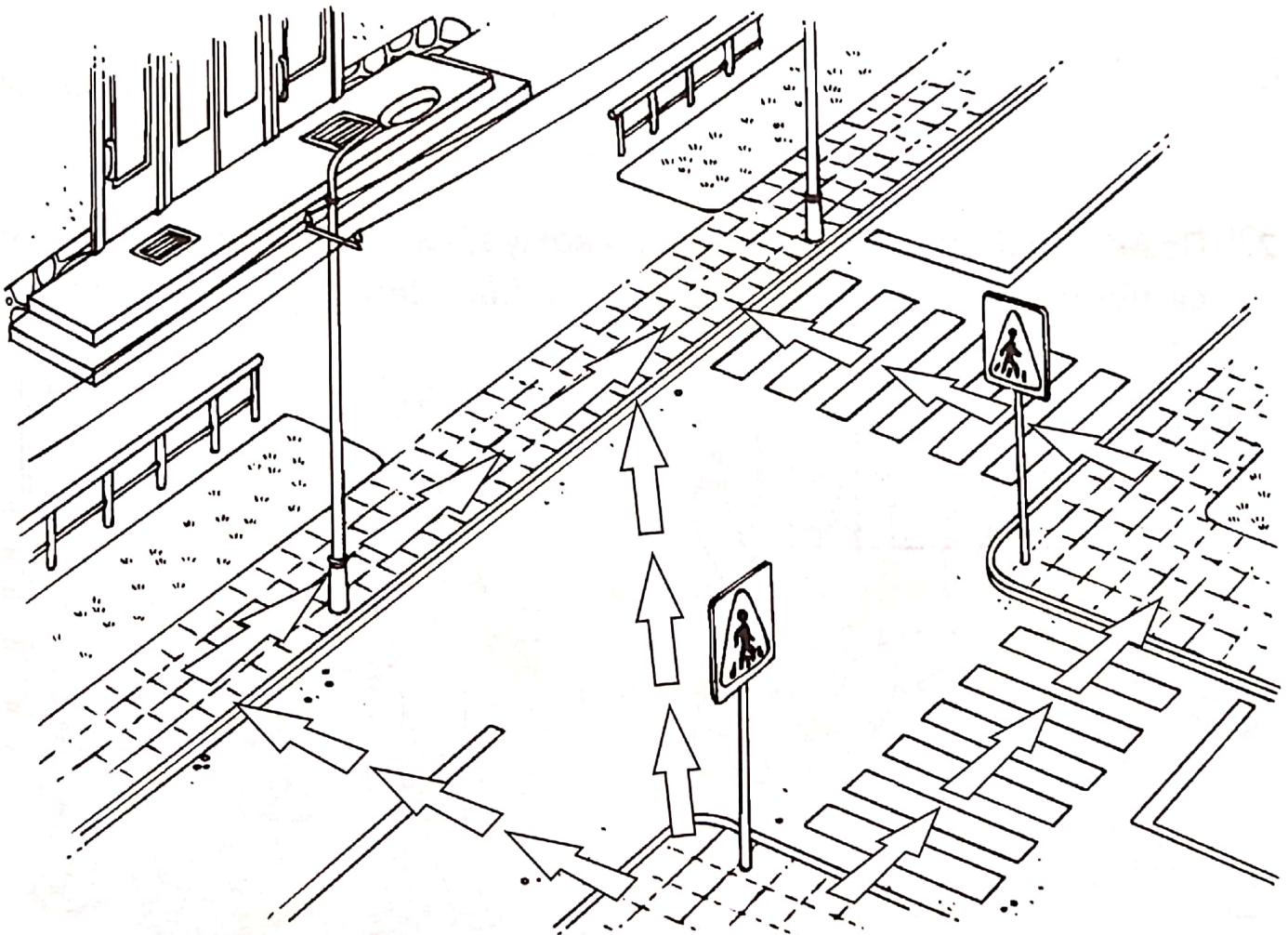
2. Зафарбуй відповідні кольори світлофора для пішоходів.

Перехід дороги заборонено

Можна переходити дорогу

3. Зафарбуй стрілки, якими позначено безпечний спосіб переходу перехрестя.

ДОСЛІДЖУЄМО СИТУАЦІЇ МОЖЛИВОЇ НЕБЕЗПЕКИ В ШКОЛІ

1. Доповни правила поведінки, коли в школі оголошено тривогу, словами «потрібно» або «не можна».

- _____ уважно слухати вчителів.
- _____ виконувати вказівки вчителів.
- _____ виходити швидко із приміщення.
- _____ панікувати і метушитися.
- _____ штовхатися.
- _____ відставати від класу.
- _____ потурбуватися про того, кому потрібна допомога.
- _____ повертатися в приміщення з дозволу вчителів.

2. Познач знаком «+» малюнок, на якому діти правильно поведуться під час виходу зі школи, коли оголошено тривогу. Поясни, чому ти так вважаєш.

1. Допиши речення.

Про твою безпеку вдома дбають _____

Про твою безпеку в школі дбають _____

У разі виникнення небезпеки, яка загрожує твоєму життю та здоров'ю, потрібно звертатися до _____

2. Запиши номери телефонів, за якими слід телефонувати, якщо виникла небезпечна ситуація.

Служба порятунку

Швидка медична допомога

Поліція

Аварійна газова служба

3. Доповни вимоги до виклику аварійно-рятувальних служб словами «потрібно» або «не можна».

_____ говорити чітко та зрозуміло.

_____ панікувати.

_____ називати адресу місця пригоди.

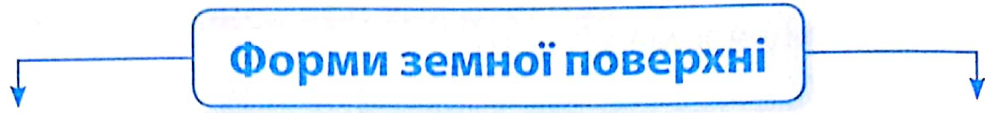
_____ говорити швидко та нерозбірливо.

_____ називати своє прізвище.

_____ повідомляти, що сталося чи хто постраждав.

ФОРМИ ЗЕМНОЇ ПОВЕРХНІ

1. Доповни схему.

Рівнини — це _____

На рівнинах є _____

Гори — це _____

У горах є _____

2. Користуючись малюнком, порівняй горб і гору. Заповни таблицю.

Спільні ознаки	Відмінні ознаки

ГІРСЬКІ ПОРОДИ. ДОСЛІДЖУЄМО ВЛАСТИВОСТІ ГІРСЬКИХ ПОРОД

1. З'єднай лініями.

Як паливо та сировину для виробництва бензину, пластмас, фарб використовують...

граніт, глину,
пісок

Для виготовлення машин, інструментів, посуду використовують...

залізну руду

Як будівельні матеріали використовують...

кам'яне вугілля
та нафту

2. Запиши в таблицю результати дослідження властивостей гірської породи.

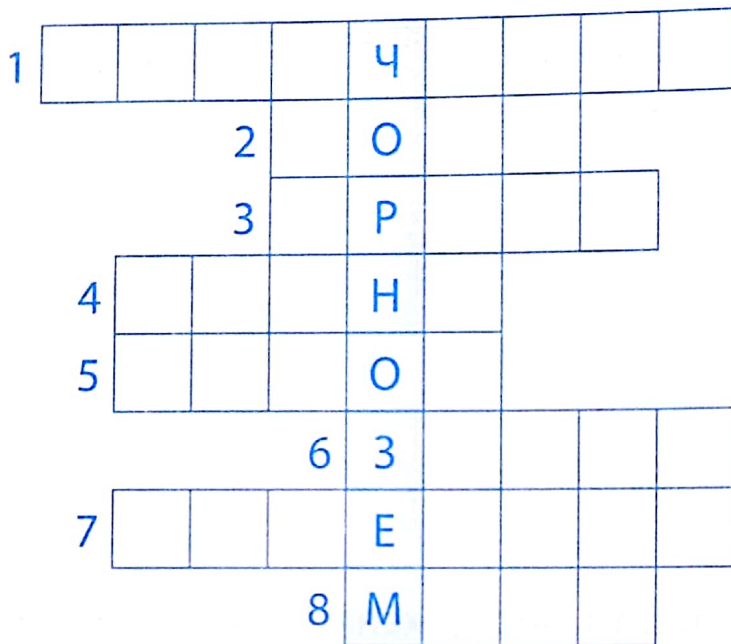
Властивості	Назва гірської породи
Колір	
Має блиск чи не має	
Пухка чи щільна	
Важча чи легша за воду	

3. Допиши речення.

У моєму рідному краї видобувають такі корисні копалини:

ҐРУНТ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ. ДОСЛІДЖУЄМО ВЛАСТИВОСТІ ҐРУНТУ

1. Розгадай кросворд «Чорнозем».

1. Головна властивість ґрунту.
2. Рідка складова ґрунту.
3. Верхній родючий шар земної поверхні.
4. Тверда складова ґрунту — її утворюють дуже дрібні частинки, між якими дуже малі проміжки.

5. Тверда складова ґрунту — її утворюють дрібні частинки, між якими є проміжки.
6. Інша назва ґрунту.
7. Складова, від якої залежить родючість ґрунту.
8. Тварина, яка риє нори в ґрунті.

2. З'єднай лініями.

Добре пропускає й добре утримує воду...

піщаний ґрунт

Добре пропускає й погано утримує воду...

глинистий ґрунт

Погано пропускає й добре утримує воду...

чорнозем

ЗИМА В ПРИРОДІ. ЗИМОВІ МІСЯЦІ

1. Допиши речення.

Зима — це _____

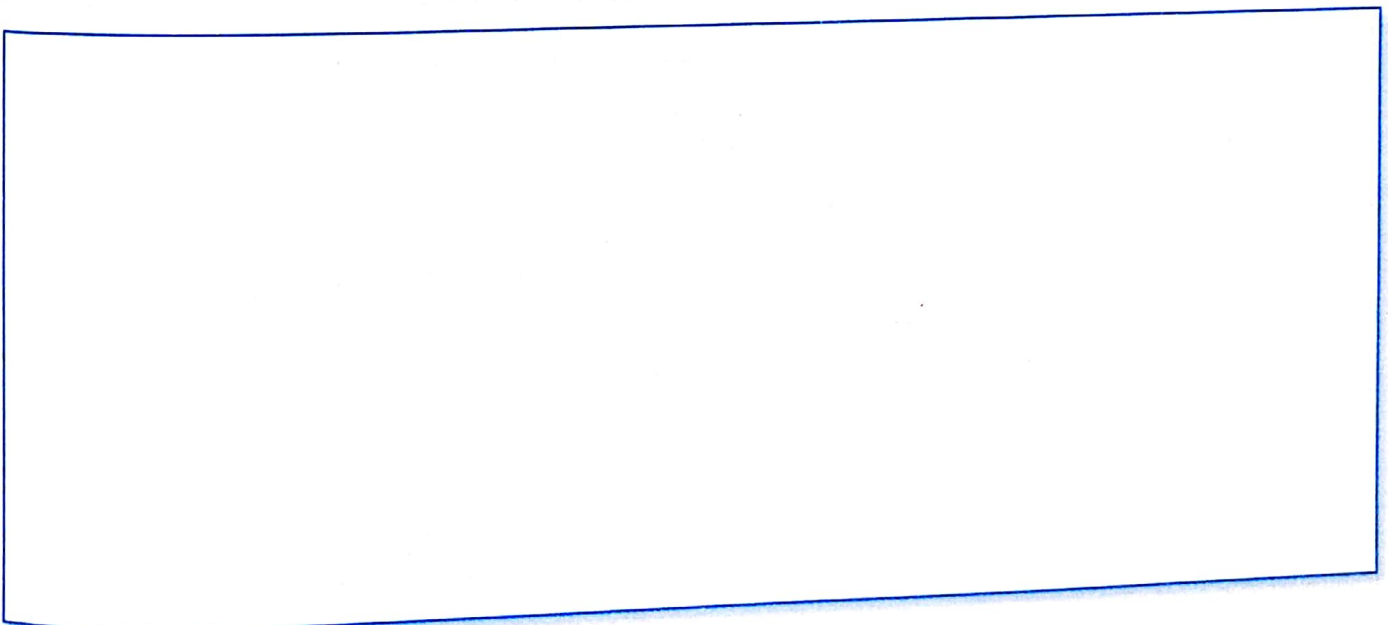
Зимові місяці — це _____

Назва першого місяця зими походить від _____

Другий місяць зими отримав таку назву, тому що _____

Останній місяць зими назвали так, тому що _____

2. Намалюй зиму в природі, яка тобі подобається.

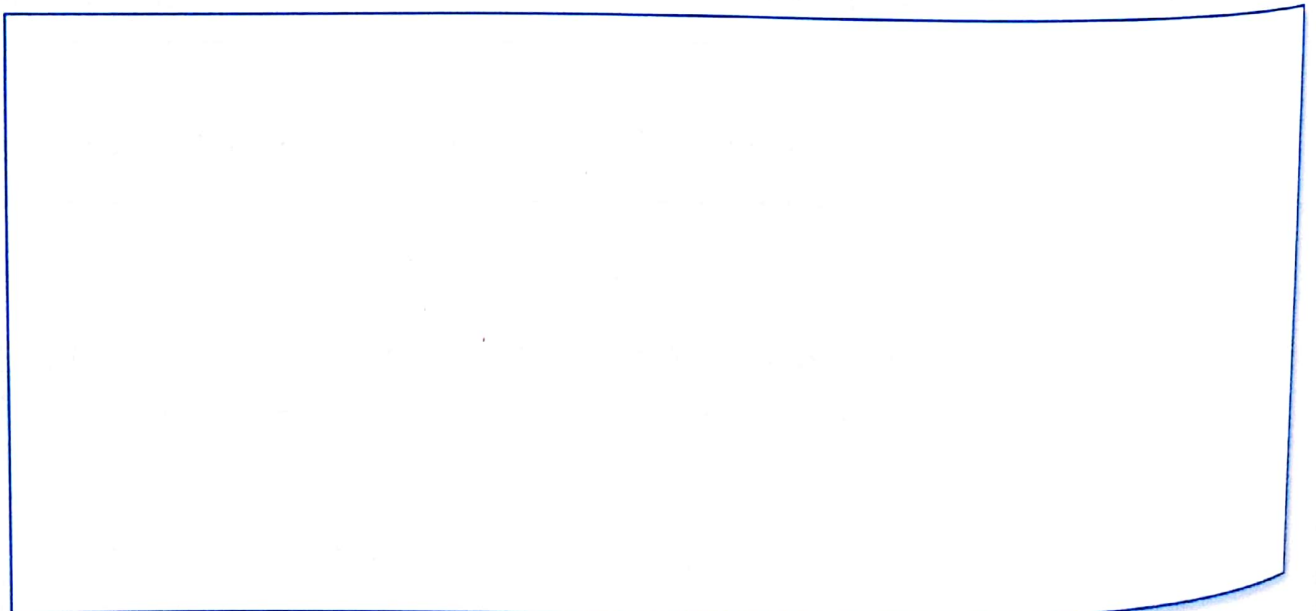

ОЗНАКИ ЗИМИ В НЕЖИВІЙ ПРИРОДІ

1. Познач «+» ознаки зими в неживій природі.

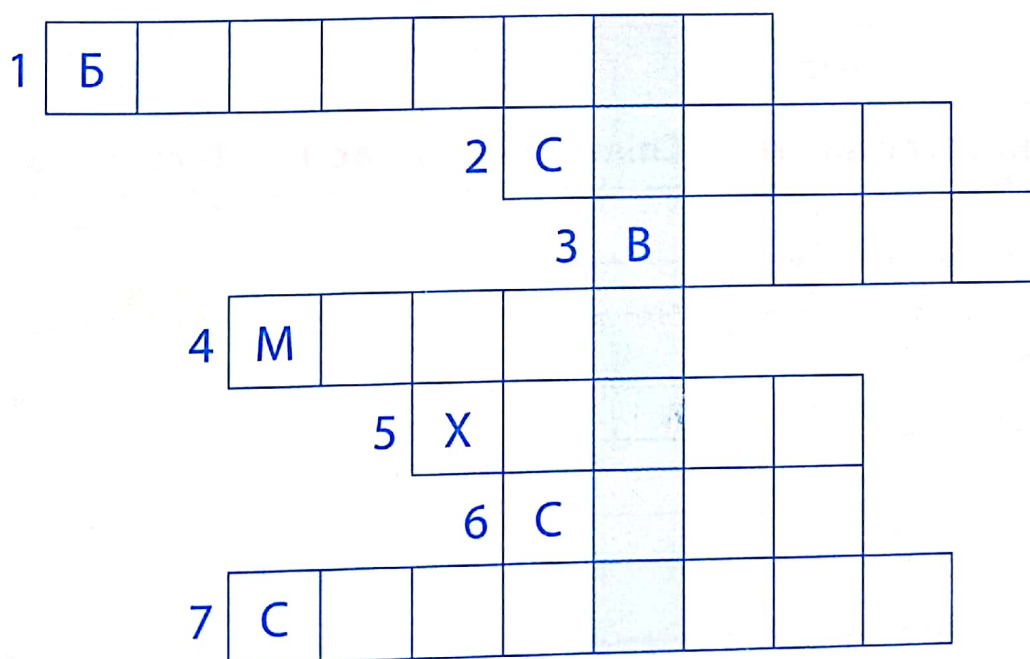
- Падає сніг.
- Яскраво світить, але не гріє Сонце, сильні морози.
- Водойми вкриваються кригою.
- Повіває теплий вітерець.
- Сонце в полудень піднімається на небосхилі найвище.
- Ідуть грозові дощі.
- Небо вкрите низькими темними хмарами.
- Дме сильний вітер, хуртовина.
- Ідуть затяжні дощі.
- Дуже короткий день і довга ніч.
- Півкуля, на якій ми живемо, найбільше відхиляється від Сонця.

2. На основі своїх спостережень за природою намалюй сніжинки.

3. Розгадай кросворд. У виділених клітинках прочитай, на чому можна кататися взимку.

1. Біла морква росте зимою під дахом униз головою.
2. Узимку світить, та не гріє.
3. Рукавом махнув — дерево зігнув.
4. Він малює на вікні гарні квіти крижані, на дитячих щічках — маки, з ним узимку дружить всякий.
5. Без крил, а літає, ніхто її не б'є, а вона плаче.
6. Скатертина біла увесь світ накрила.
7. Ніжна зірка сніжно-біла на рукав мій залетіла. Поки ніс її сюди — стала краплею води.

ЯК УТВОРЮЄТЬСЯ СНІГ І ЛІД. ДОСЛІДЖУЄМО ВЛАСТИВОСТІ СНІГУ ТА ЛЬОДУ

1. За результатами проведених досліджень упиши в таблицю властивості снігу та льоду.

Властивості	Сніг	Лід
Колір	_____	_____
Прозорість	_____	_____
Твердість	_____	_____
Який на дотик	_____	_____
Важчий чи легший за воду	_____	_____
За якої температури утворюється	_____	_____
Зміни під дією тепла	_____	_____

2. Порівняй властивості снігу та льоду. Заповни таблицю.

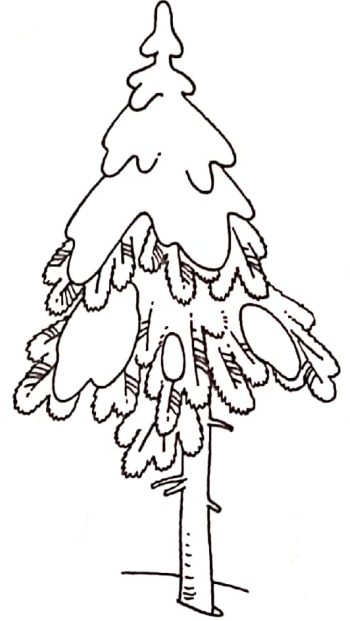
Сніг		Лід
Відмінні властивості	Спільні властивості	Відмінні властивості
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

РОСЛИНИ ВЗИМКУ

1. З'єднай лініями назви дерев і кущів з їхнім виглядом у зимку.

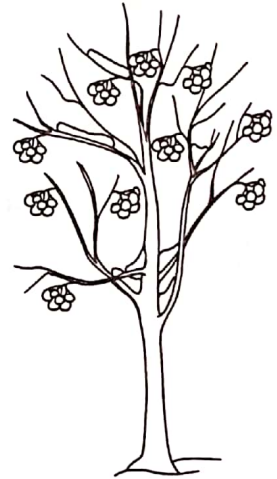
Сосна

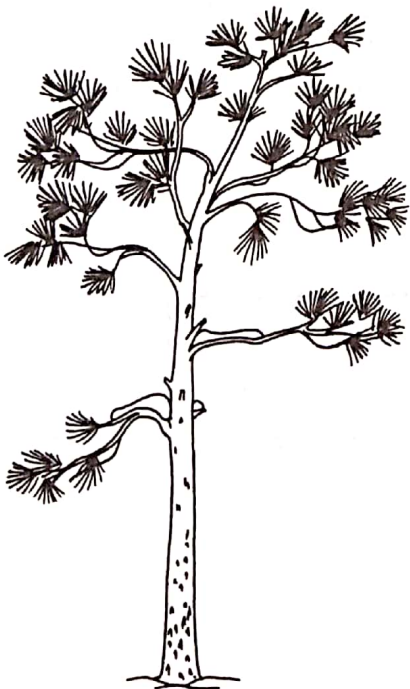
Береза

Дуб

Ялина

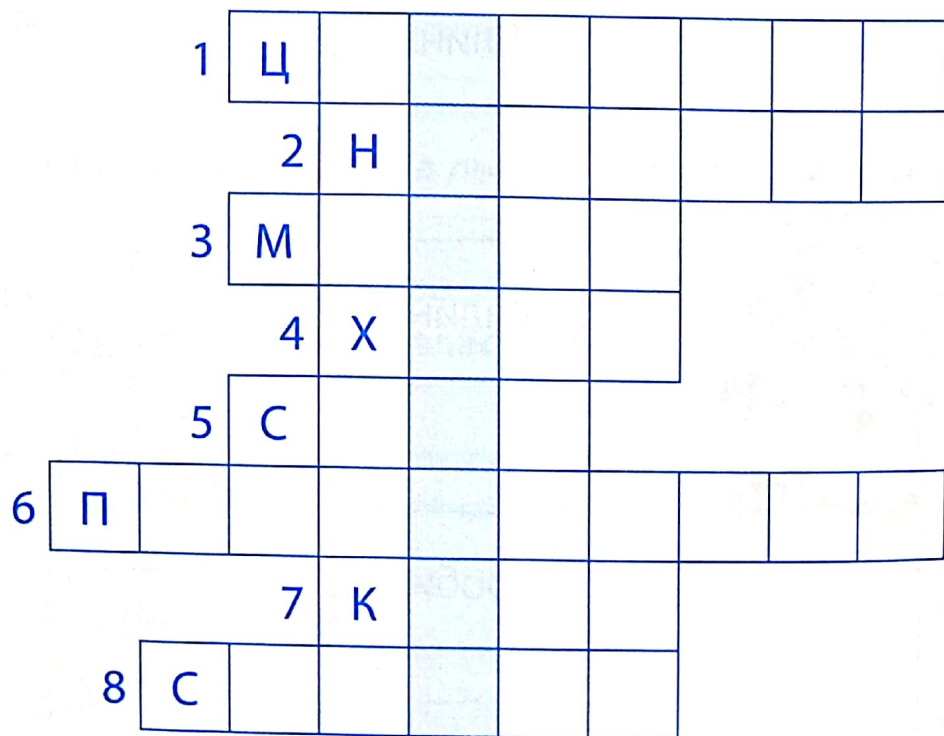
Калина

Горобина

2. Розгадай кросворд. У виділених клітинках прочитай назву рослини, яка зимує під снігом зеленою.

1. Підземний орган, у вигляді якого переживають зиму деякі багаторічні трав'янисті рослини.
2. Орган, у вигляді якого переживають зиму трав'янисті рослини.
3. Найбільше дощуляє рослинам узимку.
4. Назва «листоків» ялини та сосни.
5. Захищає насіння та підземні органи рослин від морозів.
6. Трав'яниста багаторічна рослина, яка починає рости та розвиватися взимку.
7. «Кожух», яким укриті стовбури та гілки дерев і кущів.
8. Назва стану, у якому перебувають рослини взимку.

ТВАРИНИ ВЗИМКУ

1. Розгадай кросворд «Птахи». У виділених клітинках прочитай, що найстрашніше для птахів взимку.

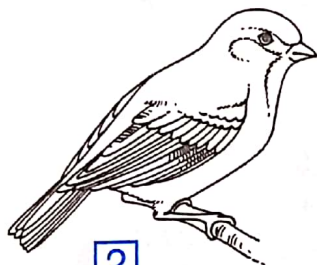

1

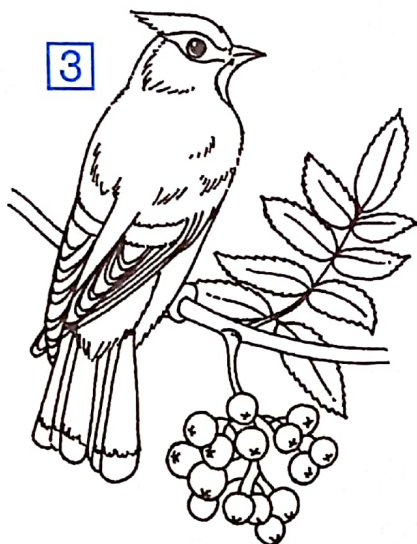
1	С							
2	Г							
3	О							
4	С							
				5	Д			

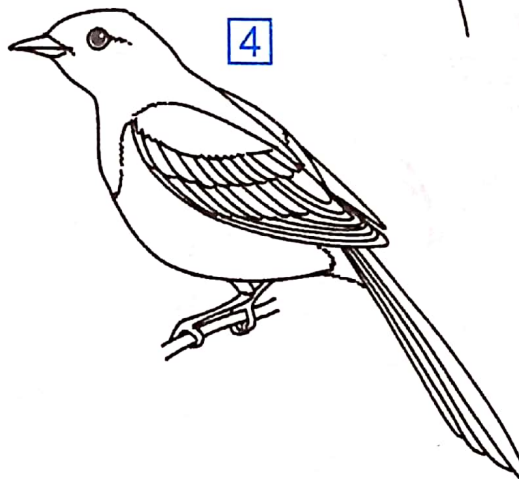
5

2

3

4

2. Дай відповіді на запитання.

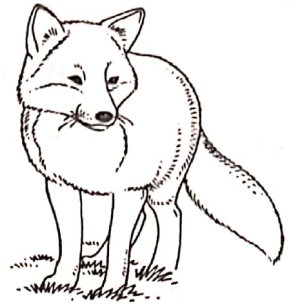
Яких птахів можна побачити взимку?

Чим живляться птахи взимку?

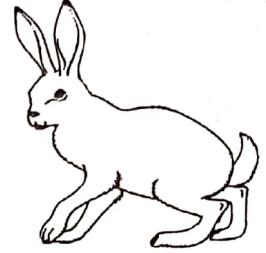
3. Використовуючи слова для довідки, запиши назви тварин й укажи лініями, хто як зимує.

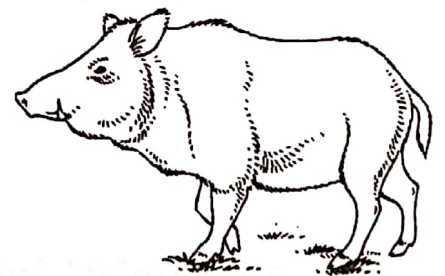
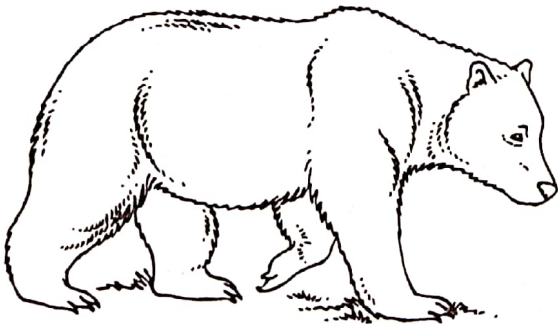
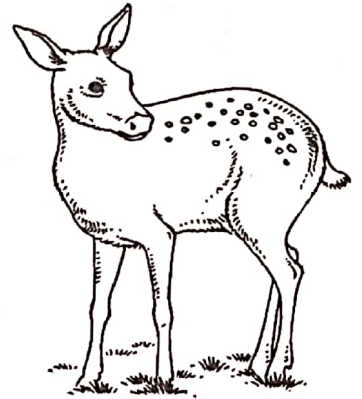
Спить

Добуває їжу

Живиться запасами

Слова для довідки: їжак, лисиця, дикий кабан, ведмідь, миша, борсук, козуля, заєць, хом'як, білка.

ЗИМОВІ РОЗВАГИ. ЯК ОДЯГАТИСЯ ВЗИМКУ

1. Зафарбуй кружечки в зелений колір, якщо діти дотримують правил безпечної поведінки під час зимових розваг, а в червоний — якщо ні. Поясни, чому ти так вважаєш.

